

Samen aanjagen van vernieuwing

Coöperatie SURF U.A.

Jaarverslag 2018

Versie RvC

Inhoudsopgave

Jaarstukken

Bestuursverslag	3
Fiscale positie	16
Jaarrekening	
Geconsolideerde balans per 31 december 2018	17
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2018	18
Geconsolideerd overzicht totaalresultaat over 2018	19
Geconsolideerde kasstroomoverzicht over 2018	20
Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2018	22
Enkelvoudige balans per 31 december 2018	53
Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2018	55
Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2018	56
Overige gegevens	73
Controleverklaring	75

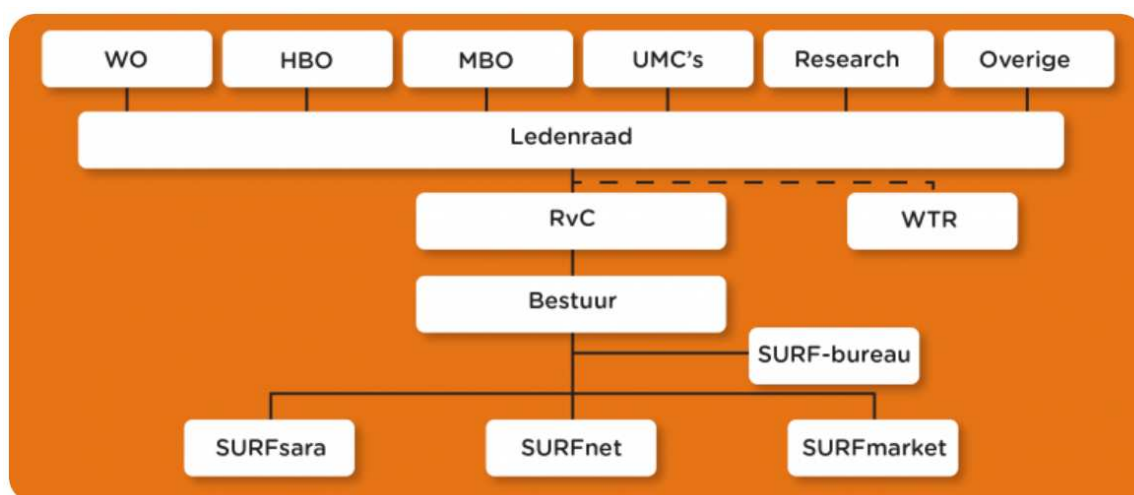
Bestuursverslag

Het bestuur van de coöperatie SURF U.A. biedt hierbij zijn verslag aan voor het boekjaar dat is geëindigd op 31 december 2018.

Algemene informatie

Het samen aanjagen van vernieuwing, dat is de missie van SURF, al meer dan dertig jaar de ICT-samenwerkingsorganisatie van Nederlandse onderwijs- en onderzoeksinstituten. Universiteiten, hogescholen, mbo-instellingen en universitaire medische centra werken binnen SURF aan ICT-voorzieningen en -innovaties. Met als doel: beter en flexibeler onderwijs en onderzoek. Hiermee dragen we ook bij aan een sterke en duurzame Nederlandse kenniseconomie

SURF ontwikkelt, innoveert en exploiteert samen met de instellingen een geavanceerde federatieve e-infrastructuur. Ook organiseren wij vraagbundeling, samenwerking en kennisuitwisseling rond ICT-thema's voor de aangesloten instellingen. Bij de dienstverlening staat het creëren van toegevoegde waarde voor onze eindgebruikers centraal.

Coöperatie SURF, statutair gevestigd te Utrecht, bestaat uit het bureau van de coöperatie en drie werkmaatschappijen (waar SURF 100% van de aandelen van bezit), SURFmarket, SURFnet en SURFsara, die gezamenlijk de missie van SURF invullen:

- **SURFmarket** zorgt ervoor dat studenten, docenten, onderzoekers en medewerkers tegen de best mogelijke voorwaarden kunnen beschikken over ICT-producten en –diensten van marktpartijen, die zeer laagdrempelig toegankelijk zijn en waarvan de rechtmatigheid is gegarandeerd.
- **SURFnet** zorgt ervoor dat studenten, docenten, onderzoekers en medewerkers eenvoudig, betrouwbaar en grenzeloos kunnen werken en samenwerken met de best mogelijke ICT-voorzieningen.
- **SURFsara** ondersteunt het Nederlandse onderzoek door een geavanceerde en duurzame ICT-infrastructuur, diverse ICT-diensten en multidisciplinaire expertise aan te bieden. Deze dienstverlening en infrastructuur zijn onontkoombaar voor onderzoek en innovatie op topniveau.

Coöperatie SURF U.A.

- Het **SURF-bureau** is ondersteuner van het bestuur, de Raad van Commissarissen, de ledenraad en de Wetenschappelijk Technische Raad. Het bureau coördineert de bestuurlijke en tactische samenwerking (kennisdeling, *good practices*, regie op visieontwikkeling) en de positionering van de coöperatie nationaal en internationaal.

Samen met NWO werkt SURF in het **Netherlands eScience Center (NLeSC)** aan de ondersteuning en versterking van multidisciplinair en data-intensief onderzoek waarin ICT wordt gebruikt. SURF en NWO waren in 2010 grondlegger van het NLeSC, hét kennis- en expertisecentrum voor e-science in Nederland.

Bestuur en organisatie SURF

De rechtsvorm is in 2018 niet gewijzigd: SURF is een **coöperatieve vereniging met uitgesloten aansprakelijkheid** (coöperatie SURF U.A.), wat betekent dat de leden eigenaar zijn van SURF.

De leden worden vertegenwoordigd door de **ledenraad**, het hoogste orgaan van de coöperatie met als (wettelijke) taak het vaststellen van de statuten, het goedkeuren van de jaarrekening, het benoemen van de leden van de Raad van Commissarissen en het bestuur, het goedkeuren van de Meerjarenagenda (de strategie) en het Tweejaarsplan van de coöperatie. Zij hebben hiermee zeggenschap over de activiteiten die binnen de werkmaatschappijen worden uitgevoerd. Dankzij het inbestedingsmodel kunnen de leden diensten afnemen van SURF zonder dat zij zelf hoeven aan te besteden.

In 2018 zijn enkele nieuwe leden verwelkomd, maar zijn ook leden gefuseerd, waardoor het **totale aantal leden eind 2018 gelijk is aan het aantal van eind 2017: 108**.

De dagelijkse aansturing van de coöperatie vindt plaats via het **bestuur**, dat bestaat uit Jan Bakker, Erwin Bleumink, Anwar Osseyran en Erik Fledderus (voorzitter bestuur).

De **Raad van Commissarissen (RvC)** van SURF houdt toezicht op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de coöperatie en de ondernemingen die daaraan verbonden zijn.

Op 13 juni 2018 concludeerde de ledenraad dat de RvC onvoldoende toezicht heeft gehouden op het verkoopproces van de dochteronderneming Vancis BV en zegde daarop het vertrouwen in de RvC op. Twee van de zeven commissarissen werden niet herbenoemd. De zittende commissarissen kondigden hun aftreden aan en hebben na consultatie van de ledenraad een nieuwe (tijdelijke) president-commissaris, de heer Vierstra, voorgedragen.

De heer Vierstra is op 2 oktober 2018 benoemd als president-commissaris met als eerste taak de vorming van een (eveneens tijdelijke) RvC bestaande uit minimaal drie leden. Op 6 december 2018 zijn de heren Zwart en Van Huis benoemd door de ledenraad als (tijdelijk) commissaris van SURF. De tijdelijke RvC heeft daarna het proces in gang gezet om de governance-structuur van SURF te herzien.

Tenslotte adviseert de **Wetenschappelijk Technische Raad** de coöperatie SURF, gevraagd en ongevraagd, over strategische, wetenschappelijke en technische kwesties van de coöperatie.

Inbesteden bij SURF

SURF hecht een groot belang aan de legitimiteit van zijn (quasi-)inbestedingsmodel. SURF ziet toe op zorgvuldige toepassing van de criteria die van doorslaggevend belang zijn voor de rechtmatigheid van de inbesteding. Dit betreft twee voorwaarden: 1) de aanbestedende dienst oefent op die partij (i.c., SURF) toezicht uit als ware het een eigen onderdeel, het **toezichtcriterium**,

Coöperatie SURF U.A.

en 2) die partij verricht het merendeel van zijn werkzaamheden voor die aanbestedende dienst, het **merendeelcriterium**.

- Toezichtcriterium

SURF realiseert dit via de ledenraad die de strategie van SURF vaststelt. Behalve op het niveau van de bestuurders van de instellingen oefenen deze ook vanuit het middenmanagement invloed uit op tactisch en operationeel niveau. Het kernpakket van diensten, wat wordt vastgesteld door de ledenraad, is onderdeel van het toezichtcriterium.

- Merendeelcriterium

De Europese aanbestedingsrichtlijn vermeldt expliciet dat tenminste 80% van de activiteiten van de rechtspersoon, i.c. SURF, dient te worden uitgeoefend voor de controlerende aanbestedende dienst of voor andere rechtspersonen die door deze aanbestedende dienst worden gecontroleerd. Het bestuur van SURF legt deze grens op 85%, zodat er een veiligheidsmarge is van 5%.

De Europese aanbestedingsrichtlijn hanteert de omzet als uitgangspunt voor “het merendeel van de activiteiten”. Voor SURF is dit het geconsolideerde percentage van activiteiten ten behoeve van inbestedende instellingen op het niveau van coöperatie SURF U.A. De toetsing hiervan over 2018 leverde op dat SURF in 2018 met een percentage van 92% (2017: 92%) voldoet aan de gestelde Europese norm van 80%. Ten opzichte van de door het bestuur gestelde norm van 85% blijft nog 7% omzetmarge (ruim EUR 11,5 miljoen) over.

Financiële informatie en ratio's

De coöperatie heeft het financiële jaar 2018 geconsolideerd afgesloten met een resultaat van EUR -0,9 miljoen. Het negatieve resultaat is met name veroorzaakt door het negatieve resultaat bij het SURF-bureau waar meer dan verwacht diverse kosten centraal genomen zijn voor de gehele coöperatie.

De belangrijkste financiële informatie per werkmaatschappij is als volgt:

- SURFmarket: in 2017 is het profiel van SURFmarket veranderd van een bemiddelingsorganisatie naar een inkooporganisatie, waardoor de omzet van ICT-Inkoop en Content-Inkoop verantwoord wordt inclusief contractwaarden. De omzet over 2018 bedraagt daarmee EUR 99,9 miljoen (2017: EUR 80,2 miljoen). De totale kosten kwamen 19% hoger uit dan in 2017. De toename van deze kosten is grotendeels toe te rekenen aan hogere interne personele kosten. **Het jaar is afgesloten met een positief resultaat van EUR 0,06 miljoen na belastingen** (2017: EUR 0,22 miljoen), waar EUR 0,16 miljoen begroot was.
- SURFnet: de omzet over 2018 bedraagt EUR 36,5 miljoen (2017: EUR 35,1 miljoen) en bestaat voor EUR 10,4 miljoen (2017: EUR 8,8 miljoen) uit omzet uit ontwikkelprojecten. De tariefinkomsten blijven 1% achter bij de begroting. De totale opbrengsten zijn 7% hoger dan vorig jaar. Echter, de totale kosten stijgen meer, met 9%. **Het jaar is afgesloten met een positief resultaat van EUR 0,4 miljoen na belastingen** (2017: EUR 0,8 miljoen), waar een licht positief resultaat begroot was van EUR 0,1 miljoen.
- SURFsara: de omzet over 2018 bedraagt EUR 20,0 miljoen, een stijging van 8% ten opzichte van 2017 (2017: EUR 18,4 miljoen), waarbij de externe inkomsten zijn toegenomen met 27,7%. De omzet uit maatwerkdienstverlening en bijbehorende contracten met instellingen is verder toegenomen het afgelopen jaar. In 2018 zijn evenals in 2017 geen nieuwe investeringen meer gedaan in de supercomputer Cartesius. **Het jaar is afgesloten met een negatief resultaat van EUR -0,1 miljoen na belastingen** (2017: EUR 0,05 miljoen).

Coöperatie SURF U.A.

- SURF-bureau: de omzet van het SURF-bureau bedraagt enkelvoudig in 2018 EUR 40,5 miljoen (2017: EUR 36,9 miljoen) en is jaarlijks onderhevig aan de subsidietoezeggingen. De kosten waren met EUR 42,0 miljoen aanzienlijk hoger dan in 2017 (EUR 37,6 miljoen). **Het jaar is afgesloten met een negatief resultaat van EUR -1,6 miljoen** (2017: EUR -0,8 miljoen). **Het resultaat inclusief deelnemingen en na belasting is EUR -0,9 miljoen** (2017: EUR -0,3 miljoen).

De geconsolideerde omzet, inclusief onderlinge eliminaties, bedraagt in 2018 EUR 161,4 miljoen (2017: EUR 138,1 miljoen), waarvan EUR 30,4 miljoen (2017: EUR 27,7 miljoen) tijdelijke en structurele subsidies vanuit de overheid.

De liquiditeitsverhouding, weergegeven als de verhouding tussen de vlottende activa (inclusief liquide middelen) en de vlottende passiva, bedraagt voor de coöperatie als geheel 1,3 (2017: 1,4). Hieruit kan worden geconcludeerd dat **goed aan de (kortlopende) verplichtingen kan worden voldaan**.

De solvabiliteit, berekend als het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, bedraagt 37% (2017: 42%). Hoewel de solvabiliteit is verslechterd, is SURF nog steeds **prima in staat om op korte en lange termijn aan zijn schulden te kunnen voldoen**.

Binnen SURF wordt in de normale bedrijfsuitoefening **alleen gebruik gemaakt van primaire financiële instrumenten** zoals vorderingen, geldmiddelen en schulden. Er wordt geen gebruik gemaakt van afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en er worden geen handelsportefeuilles van financiële instrumenten verworven of aangegaan met het doel de instrumenten op korte termijn te verkopen.

Personele informatie

Gedurende het boekjaar 2018 bedroeg het **gemiddeld aantal werknemers bij de coöperatie, omgerekend naar volledige mensjaren (FTE) 324** (2017: 307). Deze personele omvang is als volgt onder te verdelen naar verschillende personeelscategorieën en man/vrouw verhouding:

	2018	2017
Directie	8	9
Management	28	27
Teamleden	288	271
Totaal	324	307

Verhoudingspercentage m/v	66/34	65/35
----------------------------------	--------------	--------------

De groei van het aantal medewerkers hangt samen met de verdere professionalisering van de organisatie, en met een impuls om de ambities waar te kunnen maken, zowel op het gebied van dienstverlening, het ontwikkelen van diensten en uitvoering van programma's en projecten. Het succes waarmee vacatures worden ingevuld, verschilt met de expertise die wordt gezocht. Op managementniveau wordt gewerkt aan strategische personeelsplanning, waarbij wordt gekeken naar de kennis en ervaring die nodig is om ook in de toekomst met onze dienstverlening voorop te blijven lopen.

Ten aanzien van de pensioenregeling geldt, voor alleen SURFmarket, dat in 2018 is geconstateerd dat in voorgaande jaren een onjuiste uitvoering is gegeven aan de pensioenregeling van

Coöperatie SURF U.A.

SURFmarket. Vanaf 2009 kent SURFmarket een pensioenregeling met een eigen bijdrage van de medewerker. Deze eigen bijdrage is sinds 2009 als netto inhouding verwerkt in de salarisadministratie in plaats van als bruto inhouding. Voor de jaren vanaf 2013 is hiervoor een correctieaangifte bij de Belastingdienst ingediend, voor de jaren 2009-2012 lukt dit niet meer. Met de salarisverwerker ADP wordt gesproken om te bepalen of de schade geheel of gedeeltelijk op hen kan worden verhaald.

Op een heel ander niveau is op 14 september 2018 een zwarte bladzijde geschreven in de geschiedenis van SURF. Die dag is Daphne Riksen tijdens een bedrijfsuitje door een verschrikkelijk ongeluk om het leven gekomen. Daphne was sinds begin september op inhuurbasis voor SURFmarket werkzaam als Product Manager eStudybooks, maar we werkten binnen SURF al vele jaren met haar samen. Dit heeft ons diep geraakt en in rouw gedompeld. Wij zullen dit altijd bij ons dragen en leven zeer mee met haar familie.

Risico's en onzekerheden

SURF streeft een hoge kwaliteit van dienstverlening, innovatie en kennisuitwisseling na, om zo waarde te creëren en het vertrouwen van de doelgroep en de leden te behouden. Het **belangrijkste risico voor SURF is de aansluiting met de doelgroep en de instellingen verliezen**. Daarom is de interactie met leden en het versterken van de samenwerking met bij SURF betrokken gremia van blijvend belang, bijvoorbeeld met de Coördinerend SURF Contactpersonen, Special Interest Groups en de SURF Portfolio Adviescommissie, maar uiteraard ook met de ledenraad. Specifiek is het risico van verlies van commitment tot uiting gekomen bij de ontwikkeling en goedkeuring van de nieuwe Meerjarenagenda 2019-2022, waar extra mogelijkheden voor inbreng en gesprek voor zijn ingebouwd, en ook strategische overleggen plaats hebben gevonden met verenigingen van de leden, zoals de VSNU en NFU.

De coöperatie bestaat voor en door alle leden, maar **door de diversiteit in behoeften van leden en/of behoefte aan onderling onderscheidend vermogen tussen leden, ontstaat het risico dat er geen generieke oplossingen en kennisuitwisseling meer mogelijk is**. In gesprekken met de leden over de Meerjarenagenda zijn hier twee uitgangspunten bepaald:

- Primair wordt ingezet op een coöperatie-brede aanpak. Verkenning daarvan gebeurt door bestuurlijke consultatie en sectorgewijze afweging in diverse gremia. De uitkomst is een gedeeld inzicht en bepaalt tot op welke hoogte in de behoefte van de leden kan worden voorzien met een collectieve oplossing.
- Er zijn uitdagingen die om uiteenlopende redenen slechts een deel van de leden raken. In zulke situaties heeft collectiviteit geen meerwaarde en vullen de betreffende leden samen de oplossing in. Dit gebeurt op een manier die de mogelijkheid biedt om die oplossingen in de loop van de tijd alsnog ten goede te laten komen aan de gehele coöperatie.

Aansluitend bij bovengenoemd risico, bestaan er risico's omtrent de dienstverlening, het kernpakket van diensten en de bijbehorende tarievenbrief:

- Voor de toenemende behoefte van de instellingen om ICT uit te besteden, biedt de markt ook oplossingen. Met de snelheid waarmee de markt zich ontwikkelt, loopt SURF het risico dat **het onderscheidend vermogen van de diensten in gevaar komt en dat SURF als onvoldoende vernieuwend wordt ervaren**.
- De toenemende focus op kwalitatief hoogwaardige dienstverlening leidt tot **onvoldoende aandacht en tijd voor verkenningen en nieuwe functionaliteit**, waardoor het dienstenportfolio achterblijft bij de behoefte van de instellingen.

Coöperatie SURF U.A.

- Ten aanzien van het vernieuwen van het portfolio, bestaat het risico dat **nieuwe dienstverlening traag wordt geadopteerd en daardoor niet kostendekkend is.**
- Het risico bestaat dat de **leden de tarieven van SURF te hoog vinden en daardoor de diensten niet langer afnemen.**

Een lastigheid in onder andere de ontwikkeling van nieuwe diensten is **de groeiende impact van wet- en regelgeving en tegelijkertijd blijven voldoen aan de kwaliteitseisen van (nieuwe) dienstverlening.** SURF loopt het risico dat er in onvoldoende mate en snelheid voldaan kan worden aan veranderende, en complexere wet- en regelgeving (bijvoorbeeld de Algemene Verordening Gegevensbescherming). Naast de formele kant (wetgeving) hebben wij veiligheid, privacy en security hoog in het vaandel staan, mede omdat veiligheidsincidenten (zoals DDoS of datalek) kunnen leiden tot verlies aan vertrouwen in SURF.

Een aanhoudende onzekerheid voor SURF is de **beperkte beschikbaarheid van financiële middelen voor de uitvoering van het Meerjarenplan 2015-2018.** Dit leidde er voor 2018 toe dat het bestuur een extra onttrekking aan de projectreserve heeft moeten begroten, om de begroting sluitend te krijgen. Daarnaast zijn door de werkmaatschappijen aan de inkomstenkant grotere bijdragen gedaan vanuit exploitatie-inkomsten. Veel aandacht is in 2018 uitgegaan naar de structurele inzet van EUR 20 miljoen door het ministerie van OCW. OCW heeft een opdrachtbrief aan NWO geschreven om tot besteding van de middelen te komen, waarvoor het adviesrapport 'Topwetenschap vereist topinfrastructuur' als basis dient.

Bovenop specifieke maatregelen om bovengenoemde risico's te beheersen wordt voldoende flexibiliteit in de organisatie ingebouwd (door middel van externe inhuur) om, waar nodig, bij te kunnen sturen.

Toepassing gedragscodes

Via de ledenraad hebben de leden zeggenschap over, onder meer, de strategie van SURF en het (kern)pakket van diensten. Om die zeggenschap uit te kunnen oefenen is naast betrokkenheid van de leden bij SURF ook transparantie van SURF over het bestuur en toezicht nodig. SURF heeft daarom een *governance code* opgesteld, die breed gedragen algemene opvattingen bevat over goede *corporate governance* en gedragsregels. De *governance code*, klokkenluidersregeling en gedragscode van SURF zijn gepubliceerd op de website.

In 2018 is de regeling 'Ongewenste omgangsvormen' geactualiseerd, in samenwerking met de medezeggenschap.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

SURF wil met zijn ICT-kennis en -oplossingen bijdragen aan duurzaam onderwijs en onderzoek. **Duurzaamheid betekent voor SURF: verantwoord omgaan met menselijke en natuurlijke bronnen.** SURF benut de kracht van samenwerking binnen de coöperatie om het verschil te maken. Samen met de leden wil SURF op het gebied van duurzaamheid toonaangevend en innovatief zijn: met onze activiteiten, diensten én in de bedrijfsvoering. Het motto is: Als ik iets afneem bij SURF is het veilig, betrouwbaar, rechtmatig, *state-of-the-art* en duurzaam.

Het in 2017 opgestelde SURF MVO-beleid is in 2018 met een aantal aanvullingen vastgesteld, waarmee wordt ingezet op het **meenemen van maatschappelijk verantwoord ondernemen als integraal onderdeel van de dienstverlening** en daarmee een bijdrage leveren aan de bevordering van duurzaamheid in de sector. De ambitie is om in 2025 volledig klimaatneutraal te zijn.

Coöperatie SURF U.A.

Concrete activiteiten in 2018 zijn geweest:

- Het aangaan van een **samenwerking met PIANOo** (het Expertisecentrum Aanbesteden van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat) om duurzaam inkopen te bevorderen.
- **Maatschappelijk Verantwoord Inkopen-criteria** maken standaard onderdeel uit van de uitvraag in ICT-inkooptrajecten.
- Voor het meten en analyseren van energieverbruik is een gedetailleerd beeld ontstaan van de verbruiksgegevens van de netwerkinfrastructuur zodat gerichte actie kan worden ondernomen om het **energieverbruik te optimaliseren**.
- Ook **voor de dienstverlening is gekeken naar verduurzamingsmaatregelen**, zoals duurzaamheid opnemen in aanbestedingen en stoppen met overeenkomsten op papier. Ook wordt door SURFspot het zogenaamde groene schap onderhouden, waarin onder andere *refurbished* producten worden aangeboden.
- Voor het **afvoeren van elektronisch afval** is gekeken naar de ontwikkeling en uitvoering van een 'e-waste beleid'.
- Op het gebied van verantwoord omgaan met menselijke bronnen is gestart met de ontwikkeling van **strategisch personeelsmanagement**, met aandacht voor onder andere wervingskracht, een evenwichtige opbouw van het personeelsbestand en de ontwikkeling van een inclusieve cultuur waarin alle medewerkers met diverse expertise en achtergrond gestimuleerd worden om (door) te groeien.
- Daarnaast is een maatschappelijke bijdrage geleverd aan een **vrij en open internet voor iedereen**. Namens de doelgroep is deelgenomen aan debatten met overheden en andere partijen, en consultaties en samenwerkingsverbanden die bijdragen aan een open, toegankelijk, betrouwbaar en veilig internet. Alle software die bijvoorbeeld wordt ontwikkeld, is in principe 'Open Source' en maakt zoveel mogelijk gebruik van 'Open standaarden'. Kennisverspreiding heeft zoveel mogelijk plaats gevonden met een 'creative commons licentie'.

Resultaten 2018

De focus van het bestuur van de coöperatie lag in 2018 op:

- De **digitale transitie bij de leden**: daarbij oog hebben voor de diversiteit (wo, hbo, mbo – maar ook binnen de sectoren) in rolverdeling tussen centrale (SURF) en decentrale (instelling) inzet. Dit vereist verdere verdieping en verbreding van het gesprek met leden, heldere keuzes, en een actiegerichte agenda, op alle niveaus (denk aan federatieve infrastructuur en dienstverlening, kenniscentra).
- Het **opereren als 1 SURF**: gezamenlijk wordt één activiteitenportfolio gepresenteerd, waarbij SURF aanspreekbaar is voor het geheel. Daartoe wordt gewerkt aan één relatiemanagement en geïntegreerd portfoliomanagement.
- **Zorgdragen voor (middel)lange termijn financiering van de vernieuwingsagenda van SURF**: in samenhang met het nieuwe regeerakkoord, het 'NWO ICT Advies' en de 'Versnellingsagenda voor onderwijsinnovatie'.
- **Strategische positionering van SURF**: op basis van de nieuwe Meerjarenagenda, inbegrepen een veranderend nationaal en internationaal krachtenveld.

Een belangrijke deliverable was in 2018 de **nieuwe SURF Meerjarenagenda 2019-2022**. Deze is, na intensieve afstemming met de instellingen (onder andere de Coördinerend SURF Contactpersonen), in december 2018 door de ledenraad goedgekeurd. Dit geldt ook voor de uitwerking van de Meerjarenagenda in een **SURF Tweejarenplan 2019-2020**.

Overall heeft **SURF in 2018 aan de volgende zes resultaatgebieden gewerkt**: verbonden wereld, laagdrempelige toegang, vertrouwde omgeving, datamanagement, verrijkte technologie, en transparante en rechtmatige relatie. De belangrijkste resultaten worden hieronder beschreven.

De focus binnen het **resultaatgebied verbonden wereld**, lag in 2018 op de grote projecten/activiteiten: SURFnet8, Netwerk Functie Virtualisatie (NFV), NetherLight en Draadvrij. Binnen deze gebieden is in 2018 gewerkt aan dienstverlening, dienstontwikkeling, verkenningen en kennisdeling.

Op het gebied van dienstverlening lag de focus op het coördineren en uitvoeren van het beheer en onderhoud van het netwerk, zodat de continuïteit en veiligheid van de netwerkdienstverlening blijvend werd geborgd. Dit in samenwerking met het door de externe samenwerkingspartner Quanza beheerde *Network Operations Center*. Ook is voor alle diensten ruim voldaan aan de Service Level Specificatie. Wel zien we dat er hogere eisen worden gesteld aan de dienstverlening (binnen alle resultaatgebieden) door de grotere afhankelijkheid van instellingen van de dienstverlening door SURF.

Op het gebied van SURFnet8 is in 2018 de migratie naar het nieuwe optische netwerk afgerond en is gestart met de implementatie van de servicelaag. Hiervoor is in 2018 orkestratiesoftware ontwikkeld. Deze is ingezet om de migratie van services van SURFnet7 naar SURFnet8 geautomatiseerd en efficiënt uit te voeren. Hiermee wordt in 2019 gestart.

Op het gebied van Netwerk Functie Virtualisatie (NFV) is eind 2018 gestart met een pilot voor een Firewall-as-a-Service dienst (FWaaS), zodat op de campus beheerde netwerkfuncties zoals firewalling, routing en DNS gevirtualiseerd kunnen worden en zo beschikbaar gesteld kunnen worden aan instellingen.

Op het gebied van Draadvrij is de dienst SURFwireless (Wifi-as-a-Service) in 2018 verder doorontwikkeld, dit op basis van een aantal *Proof of Concepts*. Ook is veel tijd besteed aan het aanjagen van gebruik en bredere adoptie van SURFwireless, onder andere door aanpassingen van de prijs, propositie en positionering van de dienst. Ook zijn verkenningen gestart naar nieuwe functionaliteiten op het gebied van draadvrije toepassingen zoals *Internet of Things*, 5G op de campus/indoor en smartcards/eSIM.

Op het gebied van NetherLight is in 2018 onder andere met internationale partners gewerkt aan het uitbreiden van de internationale globale connectiviteit, zoals een 100G verbinding vanuit Europa (GEANT Open London) naar Singapore die begin 2019 wordt verwacht.

In 2018 heeft een aantal grote en kleine storingen in het netwerk plaatsgevonden. Deze zijn met onze samenwerkingspartners snel opgelost en door goede evaluaties zijn geleerde lessen in praktijk gebracht.

Onder het **resultaatgebied laagdrempelige toegang** (tot reken- en data infra) valt het SURF Open Innovatie Lab, wat een flinke versnelling en uitbreiding van de activiteiten heeft laten zien. Een punt van aandacht daarbij is de verdeling van beschikbare resources tussen werkzaamheden in het kader van dienstverlening en in het kader van innovatieprojecten.

Op het gebied van *quantum computing* is de nationale supercomputer Cartesius gekoppeld aan het 'Quantum Inspire platform' van QuTech, om grootschalige quantum-simulaties te kunnen faciliteren. Ook zijn belangrijke verbeteringen in performance bereikt bij simulaties van quantum-internet.

In de eerste helft van 2018 is de, eind 2017 gestarte, Europese aanbesteding voor de vervanging van Cartesius volgens plan doorgezet. Na overleg met de Permanente Commissie voor Grootschalige Wetenschappelijke Infrastructuur en het ministerie van OCW en als gevolg van eind 2019 beschikbaar komende technologische vernieuwingen, is in juli 2018 besloten om de aanbesteding te vertragen. Het gaat niet alleen om de vervanging van de hardware, maar zeker ook om de toekomstige mogelijkheden met betrekking tot datamanagement en de diensten die wij via

onze infrastructuur kunnen aanbieden. Nadeel van de vertraging in de aanbesteding is dat de gebruikersdruk op het huidige systeem gedurende een langere periode erg hoog zal zijn.

Om te komen tot een flexibele infrastructuur, zijn initiatieven genomen richting een *'unified'* architectuur die zich leent voor meerdere technologische platformen. Zo wordt bij de vervanging van Cartesius de integratie van het nationale rekencluster in het nieuwe systeem meegenomen. Na aanpassingen wordt het gebruik van de grid-infrastructuur eenvoudiger voor minder ervaren gebruikers en gebruikersgemeenschappen. Met een onderliggende uniforme infrastructuur kunnen we, afhankelijk van de concrete vraag vanuit de verschillende wetenschappelijke disciplines, flexibeler omgaan met capaciteit.

Traditionele HPC-applicaties kunnen met behulp van machine learning worden verbeterd en vernieuwd. In het programma 'Machine Learning for HPC applications' verkennen, stimuleren en ondersteunen we dit. We selecteerden vier use cases in verschillende wetenschappelijke domeinen om de toepassing van machine learning en de mogelijkheden voor numerieke simulaties te valideren. Om diepgaande kennis te ontwikkelen werken we samen met de wetenschappelijke onderzoeksgroepen bij Universiteit Leiden, Wageningen Universiteit, Radboud Universiteit en Universiteit Utrecht.

Op het gebied van productontwikkeling vallen SURF Research Cloud en Research Drive op, maar dat geldt ook voor de initiatieven rond de unified computing architectuur. Tevens zien we dat, naast een volledig productportfolio, het leveren van expertise een steeds belangrijker plek in het dienstenpakket inneemt. Het is logisch om te veronderstellen dat de focus op onze infrastructuur in de komende jaren zal verschuiven naar de onderscheidende kennis. SURF heeft hier in 2018 al belangrijke stappen in gemaakt.

In samenwerking met de NFU (in het project Data 4 Life Science) en Health-RI is op bestuursniveau een gezamenlijk onderzoeks- en dienstontwikkelingsprogramma opgezet om tot goed passende onderzoeksdienstverlening te komen.

Voor het **resultaatgebied vertrouwde omgeving** was de focus in 2018 gericht op de grote projecten/activiteiten: trust & identity infrastructuur (SURFconext) en security en privacy. Binnen deze gebieden is in 2018 gewerkt aan dienstverlening, dienstontwikkeling, verkenningen en kennisdeling.

Op het gebied van dienstverlening lag de focus op SURFconext. In 2018 is een nieuwe management-omgeving die efficiënter beheer mogelijk maakt van een groeiend SURFconext, in gebruik genomen. De eerste week van het nieuwe studiejaar in september zorgde ook dit jaar voor een record voor SURFconext, met 38% meer logins. De doorontwikkeling van de trust & identity infrastructuur (SURFconext) vond in 2018 plaats door onder andere de pilot 'Science Collaboration Zone'. De dienst SURFconext Sterke Authenticatie heeft begin 2018 een nieuwe naam gekregen: SURFsecureID. De naam weerspiegelt de verandering van de dienst: ook los van SURFconext te gebruiken en een focus op veiligheid. Zowel het aantal instellingen dat klant is geworden van SURFsecureID, als het gebruik van SURFsecureID, is gedurende 2018 snel toegenomen. Hierdoor is er meer tijd dan vooraf ingeschat besteed aan beheer en ondersteuning van de dienst. Dat leidde in 2018 tot krapte voor innovatie.

De ontwikkeling van eduID, een voorziening voor het uniek identificeren van studenten over instellingen heen, is gedurende 2018 goed op de kaart gezet. De verdere ontwikkeling van eduID is een van de speerpunten binnen dit resultaatgebied voor 2019.

Op het gebied van security en privacy is begin 2018 de jaarlijkse security & privacy conferentie weer succesvol georganiseerd. In oktober 2018 heeft de doelgroep-brede cybercrisesoefening op het gebied van security, privacy en trust (OZON 2018) plaatsgevonden. OZON 2018 was een groot succes, met meer dan 1200 spelers van ruim 50 instellingen.

Aan de dienst Cyber Save Yourself (CSY), vanaf 1 januari 2018 onderdeel van het SURF-kernpakket, zijn in 2018 nieuwe campagnematerialen zoals een AVG-module 'privacy in onderzoek' toegevoegd. Dit op basis van feedback vanuit de instellingen.

Binnen het **resultaatgebied transparant en duurzaam datamanagement** wordt gewerkt aan het samen ontwikkelen en beschikbaar stellen van methoden en tools voor goed, transparant en duurzaam datamanagement, om data om te kunnen zetten in kennis op kosten-efficiënte en betrouwbare manier.

Open Access is een belangrijk onderwerp binnen dit resultaatgebied, waarvoor verkenningen zijn uitgevoerd, business cases onderzocht en kennis is gedeeld. Resultaten zijn onder meer een groei in het gebruik van de auteursidentificatie ORCID en een verkenning naar slimme toepassingen van ORCID in systemen voor onderzoeksinformatie. Ook is een business case opgeleverd voor een Nationaal Platform Praktijkgericht Onderzoek. Deze business case kan op financiering en draagvlak rekenen in het hbo en zal in 2019 leiden tot een project dat gecoördineerd wordt door SURF. Verder is een project rondom tooling en monitoring van afspraken uit de zogenaamde Readerregeling opgezet in 2018, in samenwerking met UKB en VSNU. Ook dat project (CopyRIGHT) start officieel in 2019.

Door experts van binnen en buiten SURF is veel kennis gedeeld op het gebied van Open Scholarship (Open Science) binnen het samenwerkingsverband Knowledge Exchange. Zowel de resultaten als de workshops en seminars over *Open Access* en de 'the economy of open scholarship' worden internationaal veel genoemd en gebruikt.

De omgang met grote hoeveelheden (onderzoeks)data is reeds belangrijk en dat belang zal verder toenemen. Research Data Management (RDM) is een zaak van alle betrokkenen en samenwerking is cruciaal; om het FAIR-principe voor onderzoeksdata op een juiste manier toe te passen en om open science (inter)nationaal te ondersteunen. SURF richt zich onder meer op opslag en ontsluiting van research data (Research Drive) en op de integratie van de FAIR (Findable, Accessible, Interoperable en Reusable)-principes in de relevante diensten.

Het Landelijk Coördinatiepunt Research Data Management (LCRDM) is na een succesvolle eerste fase in 2018 omgevormd tot een netwerk van RDM-specialisten (meer dan honderd in heel Nederland), dat snel en efficiënt RDM-beleid en implementatiekwesties aanpakt en concrete resultaten oplevert.

Daarnaast is er een begin gemaakt met de regiegroep 'RDM Voorzieningen', een overlegorgaan van SURF, de Coördinerend SURF Contactpersonen en een aantal onderzoekers, waarmee het projectportfolio RDM bij de leden meer prioriteit en draagvlak krijgt.

De organisatie van ons RDM Expertisecentrum is inmiddels volledig opgetuigd. Dit bleek een goede strategische keuze die op veel positieve reacties van de leden mag rekenen en daardoor de komende jaren verder wordt uitgebreid. Daarnaast hebben we meegedacht over het inrichten van een infrastructuur voor het Erasmus in Rotterdam en is er specifieke expertise rond bijvoorbeeld iRODS en machine learning ingebracht.

Binnen het **resultaatgebied verrijkte technologie** lag in 2018 de focus op de grote projecten/activiteiten: clouddiensten, onderwijsinnovatie met ICT en nieuwe ontwikkelingen. Binnen deze gebieden is in 2018 gewerkt aan dienstverlening, dienstontwikkeling, verkenningen en kennisdeling.

Op het gebied van dienstverlening lag de focus op de groei van clouddiensten, zoals SURFcumulus, SURFdrive en SURFfilesender. Over 2018 is een stijging te zien in gebruik en interesse voor zowel SURFcumulus als SURFfilesender. Dit onder andere door inventarisatie van wensen van instellingen op het vlak van IaaS (Infrastructure-as-a-Service) en inzet op betere zichtbaarheid van deze dienstverlening voor onderzoekers. SURFfilesender zal vanaf 1 januari 2019 in het kernpakket SURF worden opgenomen. SURFdrive kent over 2018 een stabiele groei van

gebruikers en gemiddelde storagegrootte per gebruiker. Verder is door middel van een aantal *Proof of Concepts* gekeken naar de mogelijkheden van het gebruik van Amazon Web Services als infrastructuur provider binnen SURFcumulus. Eerste ervaringen met deelnemers aan de *Proof of Concepts* zijn positief.

Op het gebied van 'onderwijsinnovatie met ICT' heeft wat betreft de, samen met de VSNU en Vereniging Hogescholen ontwikkelde, 'Versnellingsagenda voor onderwijsinnovatie', de werving van instellingen voor deelname aan de Versnellingsagenda plaatsgevonden. Instellingen konden kiezen aan welke van acht versnellingszones ze de komende vier jaren actief deel willen nemen, waarbij als voorwaarde geldt dat ze binnen de eigen instelling ook substantieel investeren in de betreffende zone. De uitvoering is eind 2018 gestart. Daarnaast is een groot scala aan projecten en activiteiten uitgevoerd. Dit op het gebied van onder andere de (door)ontwikkeling van infrastructuren voor OpenBadges, Learning Analytics en de digitale leeromgeving en ontwikkeling van eduID (zie ook resultaatgebied vertrouwde omgeving). Ook zijn verkenningen en *Proof of Concepts* uitgevoerd naar bijvoorbeeld eduBadges, semi-automatisch metadateren en full-text search, is op het gebied van Learning Analytics een visie op de infrastructuur voor het gebruik van studiedata ontwikkeld, en heeft een groot aantal kennisuitwisseling gerelateerde activiteiten plaatsgevonden.

Om de ontwikkelfunnel van nieuwe diensten te blijven vullen en deze diensten voor de toekomst te borgen zijn ook in 2018 verkenningen uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn projecten rondom het onderwerp Artificial Intelligence en een verkenning naar Firewall-as-a-Service.

Binnen het **resultaatgebied transparant en rechtmatig** zijn diverse activiteiten uitgevoerd in 2018.

Met de verschillende expertisen vanuit inkoop, contractmanagement en license desk (en met ondersteuning vanuit met name juristen) is een groot aantal aanbestedingen uitgevoerd of gestart, waarbij zowel rechtmatigheid als doelmatigheid is geborgd. In totaliteit zijn in 2018 18 aanbestedingen uitgevoerd.

Vanuit een succesvolle aanbesteding 'Levering Microsoft licenties' is de contractuele basis gelegd voor het kunnen gebruiken van een breed portfolio aan Microsoft-diensten en -producten, tegen goede voorwaarden. In deze overeenkomst is, in samenwerking met APS IT-diensten en SLBdiensten (de licentiepartners voor het basis- en voorgezet onderwijs), zo goed als het gehele Nederlandse onderwijs vertegenwoordigd. Gedurende het jaar heeft intensief en met grote zorg afstemming plaatsgevonden met de linking pins van de verschillende sectoren over de consequenties van het veranderde licentiemodel dat Microsoft eind 2017 wereldwijd heeft geïntroduceerd. Resultaat was een ingroeimodel waar kostenstijgingen en -dalingen over de sectoren zijn verdeeld.

De privacy dienstverlening die in 2017 is ontwikkeld, is begin 2018 opgeschaald. Bepaald is voor welke overeenkomsten deze dienstverlening de grootste meerwaarde zou hebben, maar na intensieve interessepeiling bleef het benodigde commitment (in de vorm van individuele bestellingen) uit. Na herhaalde en mislukte pogingen is de SURF Portfolio Adviescommissie rond de zomer gevraagd om formele toestemming de dienst te beëindigen. De dienst is in 2018 uitgefaseerd, feitelijk voordat deze werkelijk was gestart.

De dienstverleningsovereenkomsten met UKB (het samenwerkingsverband van de Nederlandse universiteitsbibliotheken en de Koninklijke Bibliotheek) en SHB (het Samenwerkingsverband Hogeschoolbibliotheken) zijn geëvalueerd en verlengd voor 2019 resp. 2019-2020. De halfjaarlijkse evaluaties waren positief en er is vooral naar mogelijkheden gekeken om de samenwerking in de toekomst te intensiveren. Ook de eindexamen met UKB was positief.

SURFspot heeft een aanzienlijke groei doorgemaakt, waarbij hardware een belangrijker deel van het assortiment is gaan uitmaken, wat een belangrijke verklaring is voor sterker toegenomen omzet ten opzichte van toegenomen afzet. Daarbij is het beoogde serviceniveau goed vastgehouden en de uptime van 99,8% is ruim gehaald.

Op het gebied van **(interne) bedrijfsvoering** lag, binnen het kader van SURF-brede bedrijfsvoering activiteiten, de focus in 2018 op de voorbereiding van de implementatie van nieuwe arbeidsvoorwaarden voor geheel SURF (primair en secundair, inclusief 1 SURF-salarishuis en 1 SURF-functiewaarderingssysteem). Ook is gestart met verkenningen hoe te komen tot een uniforme werkwijze voor planning en control, kostentoe rekening en doorbelasting binnen SURF. En zijn de eerste stappen gezet op weg naar organisatorische optimalisatie/ herinrichting van de SURF Interne Automatisering-activiteiten (SURF-brede visie, principes en uitgangspunten). Tenslotte is veel tijd en aandacht besteed aan de van kracht geworden Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Toekomst

Samen keuzes maken is de essentie van de samenwerking binnen de SURF-coöperatie. Dit geldt voor de Meerjarenagenda 2019-2022 en in het bijzonder voor het Tweejaarsplan 2019-2020, die inmiddels allebei van kracht zijn geworden. Het is niet eenvoudig om een ICT-beleidsplan te maken voor de gezamenlijke Nederlandse universiteiten, hogescholen, mbo-instellingen, universitaire medische centra en kennisinstellingen. Sommige onderwerpen zijn voor sommige leden of zelfs sectoren minder of nog niet relevant. Maar de krachtenbundeling door deze gemeenschap van 1,4 miljoen gebruikers binnen de coöperatie SURF weegt veel zwaarder. We leren van elkaar en werken samen aan strategische uitdagingen waar de hele Nederlandse maatschappij en economie mee geconfronteerd wordt. De SURF-gemeenschap is bij uitstek in staat om de – vaak disruptieve – nieuwe ontwikkelingen om te zetten in kansen, voor de deelnemende instellingen en voor Nederland als geheel. In de afgelopen decennia hebben we dat geregeld gedaan, vaak met groot succes. In de komende jaren willen we zulke successen opnieuw bereiken.

Met de start van de nieuwe Meerjarenagenda is ook gekeken naar de implementatie daarvan en hoe daar verbeteringen in aangebracht kunnen worden. Dit heeft geresulteerd in wijzigingen op twee plaatsen ten aanzien van de begrotingsmethodiek tot en met 2018, namelijk (1) het implementeren van het Life Cycle Product Management (LCPM)-model en (2) een nieuwe structuur die de huidige innovatieprogramma's zal vervangen, waarbij de verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie worden belegd. Het gehele nieuwe organisatie inrichtingsmodel is gebaseerd op drie niveaus:

- Niveau 1, kernactiviteiten: hier bevinden zich de inhoudelijke domeinen van SURF (mono-disciplines) en vindt de waarde creatie plaats.
- Niveau 2, samenhangende activiteiten: hier bevinden zich de activiteiten die de huidige en toekomstige innovatie en dienstverlening ondersteunen, in de breedste zin, met en voor de leden. Binnen dit niveau onderscheiden we twee hoofdactiviteiten: structurele en impuls.
- Niveau 3, bijdragen aan strategische aandachtsgebieden: dit zijn ambities die SURF voor de hele sector wil realiseren, maar die SURF niet alleen kan realiseren, bijvoorbeeld omdat er breed bestuurlijk draagvlak voor nodig is, strategische beslissingen door overheid of instellingen moeten worden genomen, et cetera.

Een recent genomen beslissing is dat we in 2020 echt 1 SURF gaan worden, zonder werkmaatschappijen, wat betekent dat er een reorganisatie wordt doorgevoerd. In 2019 worden de contouren uitgewerkt; de implementatie zal in januari 2020 starten. Het veranderteam dat hieraan vorm gaat geven, is inmiddels gestart.

Coöperatie SURF U.A.

De komende periode zal, buiten de reorganisatie, vooral in het teken staan van de afronding van de implementatie van de servicelaag van het nieuwe netwerk, SURFnet8. Naar verwachting zal in 2019 de aanbesteding van de nieuwe supercomputer worden voortgezet en afgerond, een en ander afhankelijk van adviezen van NWO en besluiten van het ministerie. En wordt halverwege het jaar de nieuwe portal én bijbehorende beheeromgeving van SURFmarket opgeleverd, waarmee wordt aangesloten op de veranderende markt en de eisen en wensen van onze leden.

Utrecht, 22 mei 2019

Het bestuur van SURF

prof. dr. ir. E.R. Fledderus
drs. J. Bakker
drs. E. Bleumink
prof. dr. ir. A. Osseyran

Fiscale positie

Coöperatie SURF U.A. is per 1 januari 2017 een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting met SURFmarket BV, SURFnet BV en SURFsara BV.

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Commercieel resultaat voor belasting	-1.121	607
Vershil afschrijvingen commercieel versus fiscaal	-331	2.201
Bij: beperkt aftrekbare kosten	67	68
Niet aftrekbare verkoopkosten Vancis BV	-	117
	<hr/>	<hr/>
Belastbaar bedrag	-1.385	2.992
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
De hierover verschuldigde belasting bedraagt	-346	738
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

In 2018 heeft de Coöperatie SURF U.A. een fiscaal verlies van k€ 1.385. Dit fiscale verlies mag verrekend worden met de fiscale winst van 2017 k€ 2.992.

Geconsolideerde balans per 31 december 2018

(voor resultaatbestemming)

		2018		2017	
		EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	1	3.737		5.179	
Materiële vaste activa	2	24.556		21.729	
Financiële vaste activa	3	3.581		3.593	
			31.874		30.501
Vlottende activa					
Vorderingen op debiteuren	4	39.100		24.234	
Vorderingen op gelieerde partijen	5	18		22	
Vorderingen uit hoofde van belastingen	6	1.852		-	
Nog te ontvangen subsidies	7	15.269		3.835	
Overige vorderingen en overlopende activa	8	5.758		5.061	
Liquide middelen	9	69.258		82.209	
			131.255		115.359
			163.129		145.860
Groepsvermogen	10		60.842		61.695
Voorzieningen	11		393		276
Kortlopende schulden					
Schulden aan crediteuren	12	27.401		12.407	
Schulden aan gelieerde partijen	13	113		6	
Schulden uit hoofde van belastingen	14	7.693		9.287	
Overige schulden en overlopende passiva	15	60.689		49.882	
Nog te besteden programmagelden	16	5.998		12.307	
			101.894		83.889
			163.129		145.860

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2018

		2018		2017	
		EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Baten					
Subsidies	19	30.419		27.677	
ICT diensten		3.590		2.812	
Netwerkdienstverlening	20	25.811		25.879	
Licenties	21	84.703		66.505	
SURFspot		9.403		8.123	
Samenwerkingsbijdragen	22	3.642		3.642	
Overige baten	23	3.870		3.437	
Som der baten			161.438		138.075
Lasten					
Kostprijs van de omzet		88.336		70.297	
Programma- en tenderkosten	24	4.002		4.061	
Exploitatiekosten en externe connectiviteit		10.278		9.950	
Kosten van apparatuur en programmatuur		3.497		3.629	
Personeelskosten	25	42.372		38.240	
Algemene kosten	26	9.072		6.505	
Afschrijvingskosten	27	5.005		4.726	
Som der lasten			162.562		137.408
Saldo baten en lasten			-1.126		667
Financiële baten en lasten	28		4		-61
Resultaat vóór belastingen			-1.122		606
Resultaat deelneming			-		-573
Belastingen	29		268		-354
Resultaat na belastingen			-854		-321

Geconsolideerd overzicht totaalresultaat over 2018

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Geconsolideerd resultaat na belastingen toekomend aan de Coöperatie	-854	-321
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de Coöperatie	-	-
Totaalresultaat van de Coöperatie	<u>-854</u>	<u>-321</u>

Geconsolideerde kasstroomoverzicht over 2018

	2018		2017	
	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten	-1.126		667	
Aanpassingen voor:				
• Afschrijvingen (en overige waardeveranderingen)	13.498		14.350	
• Vrijval ontvangen investeringsbijdragen	-8.493		-9.624	
• Dotatie voorzieningen	117		9	
• Mutatie financiële vaste activa	12		372	
• Mutatie in werkkapitaal schulden	13.971		11.359	
• Mutatie in werkkapitaal vorderingen	-26.993		-15.491	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-9.014		1.642
• Ontvangen interest	18		18	
• Betaalde interest	-14		-35	
• Betaalde winstbelasting	268		411	
		272		394
Kasstroom uit operationele activiteiten		-8.742		2.036
Investerings in:				
• Immateriële vaste activa	-613		-1.896	
• Materiële vaste activa	-14.303		-8.971	
• Ontvangen egalisatiereserve	10.675		6.553	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	32		-	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-4.209		-4.314
Aflossing financial lease verplichting	-		-	
Betaalde interest	-		-	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-		-
Mutatie liquide middelen		-12.951		-2.278

Coöperatie SURF U.A.

	2018	2017
	EUR 1.000	EUR 1.000
Saldo liquide middelen 1 januari	82.209	84.487
Mutatie liquide middelen	-12.951	-2.278
	<hr/>	<hr/>
Saldo liquide middelen 31 december	69.258	82.209
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2018

Algemeen

Voornaamste activiteiten

Coöperatie SURF U.A., (hierna: 'SURF'), gevestigd te Utrecht, is opgericht op 25 maart 1987 (KvK 41182408). Tot de consolidatiekring van de Coöperatie SURF U.A. behoren SURFnet B.V., SURFmarket B.V. en SURFsara B.V.

Binnen de moedermaatschappij Coöperatie SURF U.A. ligt de nadruk op bestuurlijke afstemming en het initiëren van ICT-vernieuwingen.

De activiteiten van SURFnet B.V. bestaan uit de exploitatie en innovatie van het Nederlandse computernetwerk voor hoger onderwijs en onderzoek. SURFnet B.V. richt zich daarmee op het stimuleren, ontwikkelen en exploiteren van een geavanceerde, vertrouwde en verbindende ICT-infrastructuur.

SURFmarket B.V. is opgericht als ICT-marktplaats om namens de aangesloten instellingen te onderhandelen met ICT-aanbieders. Door inkoop en bemiddeling biedt SURFmarket de aangesloten instellingen de keuze uit een scala aan software, clouddiensten en digitale content. Voorts ondersteunt SURFmarket B.V. instellingen bij het verrichten van aankopen boven de Europese aanbestedingsgrens.

SURFsara B.V. heeft ten doel het ontwikkelen, inrichten en in standhouden in ruime zin van High Performance ICT-infrastructuur en diensten ten behoeve van universiteiten, onderwijs- en onderzoeksinstellingen en research en development. Het doel omvat voorts het grensverleggend onderzoek en innovatie in Nederland te stimuleren en ondersteunen.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld voor de verslaggevingsperiode beginnend op 1 januari 2018 en eindigend op 31 december 2018.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2017 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2018 mogelijk te maken.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de Groep zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de Coöperatie. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de Coöperatie en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de Coöperatie een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd. Indien sprake is van een minderheidsbelang van derden dan wordt het minderheidsbelang afzonderlijk tot uitdrukking gebracht.

Voor een overzicht van de geconsolideerde groepsmaatschappijen wordt verwezen naar punt 33 – Financiële vaste activa.

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta's

Transacties in vreemde valuta's

Transacties luidend in vreemde valuta's worden in de functionele valuta van de groepsmaatschappijen (euro's) omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum. In vreemde valuta's luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in euro's omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden naar euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen op de transactiedatum. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten onder meer vorderingen, geldmiddelen en schulden. Binnen de groep wordt alleen gebruikgemaakt van primaire financiële instrumenten en niet van afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Voorts hebben Coöperatie SURF U.A. en/of haar dochtermaatschappijen geen handelsportefeuille van financiële instrumenten verworven of zijn deze aangegaan met het doel de instrumenten op korte termijn te verkopen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, tenzij anders vermeld onder de waarderingsgrondslagen financiële vaste activa, vorderingen, kortlopende schulden en langlopende schulden.

Immateriële vaste activa

Ontwikkelingskosten

Ontwikkelingskosten worden geactiveerd voor zover deze betrekking hebben op commercieel haalbaar geachte projecten en worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs. Zij omvatten voornamelijk de salariskosten van het betrokken (externe) personeel. De geactiveerde kosten worden na beëindiging van de ontwikkelingsfase afgeschreven over de verwachte economische gebruiksduur. De afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode. De kosten voor onderzoek en de overige kosten voor ontwikkeling worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin deze zijn gemaakt. Voor het nog niet afgeschreven deel van de geactiveerde ontwikkelingskosten wordt een wettelijke reserve gevormd.

Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom

De onder concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom geactiveerde bedragen hebben betrekking op verworven langdurige gebruiksrechten van glasvezelverbindingen. De langdurige gebruiksrechten zijn gewaardeerd tegen aanschafprijs. De geactiveerde kosten worden volgens de lineaire methode afgeschreven over de verwachte economische gebruiksduur van vier jaar.

Materiële vaste activa

Gebouwen

SURF heeft één gebouw in eigendom, Science Park 140 in Amsterdam. Het gebouw is gewaardeerd op historische kostprijs of lagere marktwaarde. De lineair berekende afschrijvingskosten bedragen 3,5% per jaar.

Gebouw- en kantoorinrichting maken onderdeel uit van de post gebouwen. Gebouw- en kantoorinrichting worden gewaardeerd tegen historische kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing bijzondere waardeverminderingen. Het afschrijving-percentage per jaar dat hier wordt gehanteerd varieert van 10% voor gebouw gebonden inrichtingen tot 16% voor kantoorinrichtingen.

Computerapparatuur en communicatiemiddelen

Voor het merendeel van de computerapparatuur en communicatiemiddelen worden de afschrijvingen berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.

Het afschrijvingspercentage dat hierbij wordt gehanteerd varieert van 20% tot 33%. Een deel van de computerapparatuur en communicatiemiddelen worden degressief afgeschreven naar rato van de economische levensduur die is bepaald op basis van technologische veroudering. De jaarlijkse afnemende afschrijvingspercentages die hierbij worden gehanteerd zijn 40% in het eerste jaar, 30% tot 35% in het tweede jaar en 25% tot 30% in het derde jaar. Er wordt afgeschreven vanaf moment van ingebruikneming.

Technische installaties en inventaris

De afschrijvingen op technische installaties en inventaris worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Het afschrijvingspercentage dat hierbij wordt gehanteerd varieert van 10% tot 25%.

Andere vaste bedrijfsmiddelen

De andere vaste bedrijfsmiddelen worden degressief afgeschreven naar rato van de economische levensduur die is bepaald op basis van technologische veroudering. De jaarlijkse afnemende afschrijvingspercentages die hierbij worden gehanteerd zijn 40% in het eerste jaar, 30% in het tweede jaar, 20% in het derde jaar en 10% in het vierde jaar.

Vooruitbetalingen op materiële vaste activa

Vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Op vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde.

Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de Coöperatie gehanteerd. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of duurzaam lagere bedrijfswaarde. Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld.

Bijzondere waardeverminderingen vaste activa

Een actief wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat vaste activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de Coöperatie toekomend bedrag onder voorwaarden die de Coöperatie anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door de Coöperatie worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van alle individueel significante vorderingen wordt beoordeeld of deze specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Alle individueel significante vorderingen waarvan is vastgesteld dat deze niet specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering worden vervolgens collectief beoordeeld op een eventuele waardevermindering die zich al heeft voorgedaan maar nog niet is vastgesteld.

Van individueel niet significante vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de Coöperatie historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de leiding van de Coöperatie van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten.

Als in een latere periode het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies wordt het bedrag uit hoofde van het herstel opgenomen in de staat van baten en lasten.

Vaste activa met een lange levensduur dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Na de eerste opname worden vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen.

Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering op het eigen vermogen gebracht na aftrek van eventueel hiermee verband houdend voordeel uit hoofde van belasting naar de winst.

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden.

Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- Een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- Waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- Het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Voorziening groot onderhoud

Voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkend uit een meerjarenonderhoudsplan.

De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

Langlopende schulden

De langlopende schulden bestaan uit financiële leaseverplichtingen. De leaseverplichtingen worden bij de aanvang van de leaseperiode in de balans verwerkt

Coöperatie SURF U.A.

tegen de reële waarde van het leaseobject of, indien deze lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Beide waarden worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de leaseovereenkomst.

De minimale leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande leaseverplichting. De rentelasten worden gedurende de leaseperiode zodanig toegerekend aan elke periode dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over de resterende netto-verplichting met betrekking tot de financiële lease.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Na de eerste opname worden kortlopende schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Overheidssubsidies ter compensatie van door de groep gemaakte lasten voor een actief worden op het moment van toezegging aanvankelijk als passiva in de balans opgenomen onder de egalisatiereserve zodra redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Voor zover de gepassiveerde toegezegde subsidies op balansdatum niet zijn ontvangen, wordt een actief in de balans opgenomen (nog te ontvangen subsidies).

Subsidies ter compensatie van door de groep gedane investeringen in projectactiva worden in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief ter dekking van toekomstige afschrijvingen op geactiveerde projectactiva.

Reservering projecten

Overheidssubsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden op het moment van toezegging aanvankelijk als passiva in de balans opgenomen onder reservering projecten zodra redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Voor zover de gepassiveerde toegezegde subsidies op balansdatum niet zijn ontvangen, wordt een actief in de balans opgenomen (nog te ontvangen subsidies).

Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden aan de reservering projecten onttrokken en als baten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de lasten worden gemaakt.

Uitgaven die verband houden met projectkosten die na de balansdatum tot te verrichten prestaties leiden, worden als activa verwerkt indien het waarschijnlijk is dat ze in een volgende periode zullen leiden tot baten.

Verwachte verliezen op reservering projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten als last verwerkt.

Verantwoording baten

De baten bestaan uit overheidssubsidies, netwerkdienstverlening, licenties, mediaverkopen, ICT-diensten, samenwerkingsbijdragen en overige baten.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden toegerekend aan de periode waarin de kosten die aan de subsidie ten grondslag liggen worden verantwoord. De grondslagen voor de verwerking van overheidssubsidies zijn nader beschreven onder het hoofd egalisatie en reservering projecten.

Netwerkdienstverlening

De baten uit hoofde van netwerkdienstverlening bestaan uit ter beschikking gestelde netwerkaansluitingen, inclusief verstrekte diensten en ter beschikking gestelde expertise op het gebied van netwerk-, informatie- en communicatiediensten. De baten uit hoofde van ter beschikking gestelde aansluitingen worden toegerekend aan de periode waarin de dienstverlening heeft plaatsgevonden, respectievelijk de periode waarover de aansluitingen ter beschikking zijn gesteld. De baten uit hoofde van het ter beschikking stellen van expertise op het gebied van netwerk-, informatie- en communicatiediensten worden toegerekend aan de periode waarin de tijdsbesteding heeft plaatsgevonden.

SURFspot

Baten uit hoofde van mediaverkopen worden in de staat van baten en lasten verwerkt op het moment dat alle belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, wanneer levering heeft plaatsgevonden, de prijs is vastgesteld of bepaalbaar is en de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is. Normaal gesproken wordt aan deze criteria voldaan op het moment dat de afnemer het product vooruitbetaald heeft en/of het product is geleverd.

ICT-diensten

De baten bestaan uit de exploitatiesubsidies en -bijdragen en uit de opbrengsten voor geleverde diensten en goederen, onder aftrek van kortingen, exclusief de in rekening gebrachte omzetbelasting.

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen.

Samenwerkingsbijdragen

De samenwerkingsbijdragen van de aangesloten instellingen worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Overige baten

De overige baten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Vrijval egalisatiereserve

Bijdragen in verband met de aanschaf van materiële vaste activa worden gepasseerd onder de kortlopende schulden. Deze bijdragen worden tijdsevenredig over de

Coöperatie SURF U.A.

geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. De vrijval wordt in mindering gebracht op de gerealiseerde afschrijvingen.

Verantwoording lasten

De lasten zijn gebaseerd op historische uitgaafprijzen en worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Voor de uitvoering van de wet normering topinkomens voor topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector houdt SURF zich aan de normering voor OCW-sectoren, met het algemene WNT-maximum van EUR.189.000.

Pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de Groep de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de Groep zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winst-belastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel

Coöperatie SURF U.A.

al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Voor latente belastingen wordt een voorziening getroffen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten.

Er wordt uitsluitend een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van het tijdelijke verschil kunnen worden aangewend. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

1 Immateriële vaste activa

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Ontwikkelingskosten	-	-
Vooruitbetalingen op immateriële vaste activa	10	-
Concessies, vergunningen en rechten van intellectueel eigendom	3.727	5.179
	<u>3.737</u>	<u>5.179</u>

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Ontwikke- lingskosten EUR 1.000	Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom EUR 1.000	Vooruit- betalingen op immateriële vaste activa EUR 1.000	Totaal EUR 1.000
Stand per 1 januari 2018:				
• Aanschafprijs	2.765	42.625	-	45.389
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-2.765	-37.446	-	-40.211
	<u>-</u>	<u>5.179</u>	<u>-</u>	<u>5.179</u>
• Boekwaarde per 1 januari 2018	-	5.179	-	5.179
Mutaties in de boekwaarde:				
• Investerings	-	603	10	613
• Desinvesteringen	-	-2.055	-	2.055
• Afschrijvingen	-	-	-	-
• Desinvestering afschr.	-	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-1.452</u>	<u>10</u>	<u>-1.442</u>
Stand per 31 december 2018:				
• Aanschafprijs	2.765	43.227	10	43.237
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-2.765	-39.500	-	-39.500
	<u>-</u>	<u>3.727</u>	<u>10</u>	<u>3.737</u>
• Boekwaarde per 31 december 2018	-	3.727	10	3.737

2 Materiële vaste activa

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Gebouw- en kantoorinrichting	2.460	2.596
Computerapparatuur en communicatiemiddelen	19.443	16.893
Technische installaties en inventaris	2.537	2.207
Andere vaste bedrijfsmiddelen	2	7
Vooruitbetalingen op materiële vaste activa	114	26
	<u>24.556</u>	<u>21.729</u>

Coöperatie SURF U.A.

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Gebouwen	Computer- apparatuur en commu- nicatie- middelen	Technische installatie en inventaris	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vooruit- betalingen op materiële vaste activa	Totaal
	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Stand per 1 januari 2018:						
• Aanschafprijis	5.396	98.653	4.026	25	26	108.126
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-2.800	-81.760	-1.819	-18	-	-86.397
• Boekwaarde per 1 januari 2018	2.596	16.893	2.207	7	26	21.729
Mutaties in de boekwaarde:						
• Investerings	-	13.389	800	-	114	14.303
• Re classificatie n.a.v. ingebruikname	-	26	-	-	-26	-
• Desinvesteringen aanschafprijis	-	-37	-	-	-	-37
• Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	-	5	-	-	-	5
• Afschrijvingen	-136	-10.833	-470	-5	-	-11.444
• Saldo	-136	2.550	330	-5	88	2.827
Stand per 31 december 2018:						
• Aanschafprijis	5.396	112.031	4.826	25	114	122.392
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-2.936	-92.588	-2.289	-23	-	-97.836
• Boekwaarde per 31 december 2018	2.460	19.443	2.537	2	114	24.556

Gebouwen

Science Park 140 (Matrix I), Amsterdam

Volgens de kadastrale gegevens is de grond eigendom van NWO. Coöperatie SURF U.A. heeft het zakelijk recht van erfpacht en opstal van het gebouw. Dit zakelijk recht expireert per 31 december 2060. Het gebouw is gefinancierd uit eigen middelen.

3 Financiële vaste activa

SURF heeft een langdurig financieringsbelang betreffende een voorschot in een verbouwing van de colloquiumzalen van Stichting Beheer Wetenschappelijk Centrum Waterschapsmeer (WCW) door middel van een in 2012 gedane aflossingsvrije storting van EUR 190.000 en een deel in 2015 van EUR 72.000 met een aflossingstermijn van 10 jaar waar ultimo 2018 al EUR 29.000 op was afgelost. De beide financieringsbelangen zijn rentevrij.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen voor (im)materiële vaste activa wijken af van de minimumtermijn van 5 jaar die de fiscus hanteert. Daardoor ontstaat een verschil tussen bedrijfseconomische en fiscale afschrijvingslast. Hiervoor wordt een latente belastingvordering opgenomen.

De vooruitbetaalde kosten co-locatie betreffen kosten datacenter: huur en energie.

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Deelneming EUDat Ltd.	2	-
Financieringsbelang WCW	233	240
Latente belastingvorderingen	1.846	1.423
Kosten co-locatie	1.500	1.930
	<u>3.581</u>	<u>3.593</u>

4 Vorderingen op debiteuren

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Geamortiseerde kostprijs van uitstaande vorderingen	39.131	24.257
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	-13	-1
	<u>39.118</u>	<u>24.256</u>

De debiteuren hebben voor circa EUR 36 miljoen (2017: EUR 21.6 miljoen) betrekking op nog te ontvangen aan instellingen gefactureerde licentiebedragen. De post debiteuren is € 14.4 miljoen hoger dan 2017, wat voor een belangrijk deel wordt verklaard door de in december gerealiseerde verlenging van de Microsoft-overeenkomst voor 2018. De licentiebedragen betreffen de door licentieaanbieders in rekening gebrachte licentiekosten vermeerderd met een opslag. De voorziening voor oninbaarheid is EUR 13.745 (2017: EUR 1.305). De looptijd van de vorderingen op debiteuren is korter dan 1 jaar.

5 Vorderingen op gelieerde partijen

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Vorderingen op SaNS	18	22

De vorderingen op gelieerde partijen hebben een looptijd van korter dan een jaar. Over de vorderingen op gelieerde partijen wordt geen rente berekend.

6 Vorderingen uit hoofde van belastingen

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Te vorderen Vennootschapsbelasting	1.852	-
Belastingvorderingen	1.852	-

7 Nog te ontvangen subsidies

Het verloop van de nog te ontvangen subsidies is als volgt weer te geven:

	Stand per 1 jan. 2018 EUR 1.000	Toekenning subsidies EUR 1.000	Ontvangen Subsidies EUR 1.000	Stand per 31 dec. 2018 EUR 1.000
Nationale ICT infrastructuur	3.835	22.555	-11.121	15.269
	3.835	22.555	-11.121	15.269

Toegekende subsidies worden geactiveerd onder nog te ontvangen subsidies en tegelijkertijd gecrediteerd onder de equalisatiereserve of reservering projecten. De toegekende maar nog niet ontvangen subsidies bedragen per 31 december 2018 EUR 15.269.000.

8 Overige vorderingen en overlopende activa

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Vooruitbetaalde huur	-	53
Vooruitbetaalde pensioenkosten	663	-
Nog te factureren baten	101	328
Overige vooruitbetaalde kosten	2.550	1.746
Nog te vorderen interest	-	1
Nog te ontvangen incentive huur HO	-	50
Overige	2.444	2.883
	<u>5.758</u>	<u>5.061</u>

Bovenstaande overige vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan één jaar. Er zijn geen dubieuze vorderingen, noch zijn in de loop van het boekjaar vorderingen afgeboekt. De nog te ontvangen huur incentive heeft betrekking op een 10-jarig huurcontract op naam van Coöperatie SURF met betrekking tot kantoorpand Hoog Overborch, Utrecht.

9 Liquide middelen

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Rekening courant banken	35.719	51.240
Deposito's	33.539	30.969
	<u>69.258</u>	<u>82.209</u>

De rekening couranten banken staan ter vrije beschikking van de groep. De deposito's zijn direct opvraagbaar of hebben een looptijd variërend van 1 tot 3 maanden en zijn ondergebracht bij ING, Rabobank, ABN-AMRO en SNS.

10 Groepsvermogen

Voor de toelichting op het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting op het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening van Coöperatie SURF U.A.

11 Voorzieningen

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Voorziening voor groot onderhoud	44	276
Voorziening voor aanpassing arbeidsvoorwaarden	349	-
	<u>393</u>	<u>276</u>

Coöperatie SURF U.A.

De voorziening voor groot onderhoud was opgenomen om de kosten van toekomstig groot onderhoud voor het gebouw Science Park 140 (Matrix I), In het najaar 2018 is er gestart met een groot onderhoud aan verlichting, klimaatbeheersing en werkplekken waardoor de voorziening is afgenomen. De geplande resterende werkzaamheden aan het kantoorpand zullen in Q2-2019 worden afgerond. Financieel gezien zal in 2019 een beroep worden gedaan op de daarvoor gecreëerde bestemmingsreserve.

De voorziening aanpassing arbeidsvoorwaarden is opgenomen in verband met de gemaakte start om naar één pakket arbeidsvoorwaarden SURF toe te werken. Hieruit verwachten we voor SURFmarket en SURFsara een toename in personeelskosten. Het uitgangspunt is om daar waar noodzakelijk de arbeidsvoorwaarden aan te passen met terugwerkende kracht per 1 juli 2018.

12 Schulden aan crediteuren

Onder de crediteuren zijn onder meer opgenomen de door aanbieders in rekening gebrachte licentiekosten.

13 Schulden aan gelieerde partijen

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Schulden aan Stichting PICA	113	6
	<u>113</u>	<u>6</u>

De schulden aan gelieerde partijen hebben een looptijd van korter dan één jaar. Over de schulden aan gelieerde partijen wordt geen rente berekend.

14 Schulden uit hoofde van belastingen

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Te betalen omzetbelasting	6.684	8.095
Te betalen loonheffing en premies sociale verzekeringen	755	814
Te betalen pensioenpremies	254	108
Te betalen vennootschapsbelasting	-	270
	<u>7.693</u>	<u>9.287</u>

15 Overige schulden en overlopende passiva

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Investeringsbijdrage	17.348	15.267
Nog te betalen licentiekosten	30.359	20.364
Nog te betalen vakantiegeld en –dagen	2.045	1.880
Vooruitgefactureerde omzet	-	640
Vooruitontvangen bedragen	6.342	5.870
Egalisatie huur incentive HO	740	793
Overige	3.855	2.248
	60.689	49.882

Investeringsbijdrage

De investeringsbijdrage wordt gevormd vanuit de toegekende subsidies ter compensatie voor de investeringen in projectactiva en dient ter dekking van toekomstige afschrijvingen op geactiveerde projectactiva. De toegekende subsidies voor investeringen op projectactiva worden middels de investeringsbijdrage systematisch in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de gebruiksduur van de activa. Van het bedrag ad EUR 17.348.000 heeft ca EUR 10.000.000 een looptijd van langer dan één jaar.

Het verschil tussen de boekwaarde van de vaste activa en het saldo van de investeringsbijdrage betreft de uit eigen middelen gefinancierde activa.

Het verloop van de investeringsbijdrage is als volgt weer te geven:

	Stand per 1 jan. 2018 EUR 1.000	(Des)inves- teringen EUR 1.000	Afschrij- vingen EUR 1.000	Stand per 31 dec. 2018 EUR 1.000
Investeringsbijdrage				
Gebbruiksrechten, glasfibers en E-Serviceplan	4.837	8.845	-2.794	10.888
Computerapparatuur en communicatiemiddelen	10.334	2.946	-6.934	6.346
	15.171	11.791	-9.728	17.234
Vooruitbetalingen op materiële vaste activa	26	88	-	114
	15.197	11.879	-9.728	17.348

	2018	2017
	EUR 1.000	EUR 1.000
Nog vrij te vallen investeringsbijdrage	14.920	12.884
Investeringsbijdrage inzake vooruitbetaalde materiële vaste activa	2.528	2.383
	17.448	15.267

Nog te betalen licentiekosten

De nog te betalen licentiekosten van EUR 30.359.256 (2017: EUR 20.363.447) bestaan uit de nog af te dragen licentiegelden aan ICT aanbieders en uitgevers waarvoor per 31 december 2018 nog geen inkoopfacturen waren ontvangen.

16 Nog te besteden programmagelden

De lopende projecten en tenders binnen de organisatieprogramma's zijn weergegeven in onderstaand overzicht als reservering programma's. Het betreft de reservering, toewijzing en verloop van subsidieprojecten, de daaruit voortvloeiende tenders en de door de eigen organisatie bekostigde projecten.

Cijfers zijn aangepast naar aanleiding van voortschrijdend inzicht.

Het verloop van de reservering programma's kan als volgt worden weergegeven:

	Stand per 1 jan. 2018	Toevoe- ging	Onttrek- king	Stand per 31 dec. 2018
	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Nationale ICT infrastructuur	12.307	30.342	-36.742	5.998
Stand per 31 december	12.307	30.432	-36.742	5.998

17 Financiële instrumenten

Algemeen

Binnen de Groep wordt in de normale bedrijfsuitoefening alleen gebruikgemaakt van primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen, geldmiddelen en schulden. Deze primaire financiële instrumenten kunnen de Groep blootstellen aan verschillende risico's, waaronder kredietrisico, renterisico, valutarisico en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de Groep een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de Groep te beperken.

Binnen de Groep wordt geen gebruikgemaakt van afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en worden tevens geen handelsportefeuilles van financiële instrumenten verworven of aangegaan met het doel de instrumenten op korte termijn te verkopen.

Coöperatie SURF U.A.

Kredietrisico

Binnen de groep zijn maatregelen getroffen die zich richten op tijdige inning van openstaande vorderingen en die tevens een adequate incasso- en escalatieprocedure omvatten. Hierdoor is sprake van beperkte kredietrisico's.

Valutarisico

De activiteiten van de Groep richten zich nagenoeg geheel op de binnenlandse Nederlandse markt als gevolg waarvan de Groep uit hoofde van in de balans opgenomen vorderingen en schulden en toekomstige transacties een te verwaarlozen valutarisico loopt.

Liquiditeitsrisico

Coöperatie SURF U.A. en haar groepsmaatschappijen bewaken de liquiditeitspositie door middel van de bepalingen en limieten die zijn opgenomen in de treasury statuten. De directies zien erop toe dat voortdurend voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d. benadert de boekwaarde daarvan.

18 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Fiscale eenheid

Coöperatie SURF U.A. vormt samen met haar dochtermaatschappijen SURFnet B.V., SURFmarket B.V. en SURFsara B.V. vanaf 1 juli 2014 een fiscale eenheid voor de omzetbelasting en met ingang van 1 januari 2017 een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Elk der vennootschappen is volgens de standaardvoorwaarden aansprakelijk voor de te betalen belasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen.

Huisvesting

Het SURF kantoor Utrecht is op 1 januari 2015 in gebruik genomen. Het kantoor is gevestigd in Hoog Overborch, Hoog Catharijne, Utrecht. In de loop van 2015 zijn de afzonderlijke huurcontracten van SURFnet/SURFmarket en Coöperatie SURF samengevoegd tot één huurcontract en zijn de kosten volgens een overeengekomen verdeelsleutel aan de deelnemende partijen doorberekend; Coöperatie SURF is hoofdhuurder. De huurverplichting voor de derde etage is 10 jaar met een breakoptie na 5 jaar en bedraagt respectievelijk EUR 1.560.000 voor de eerste 5 jaar en EUR 1.560.000 voor de tweede termijn van 5 jaar. Coöperatie SURF heeft een incentive in de vorm van huurkorting gekregen van EUR 250.000 voor een huurperiode van 5 jaar en nog eens EUR 250.000 voor de overige 5 jaar als er geen gebruik wordt gemaakt van de breakoptie. Voor de vierde en vijfde etage is de huurverplichting 10 jaar en bedraagt de huur totaal EUR 6.700.000 en jaarlijks vindt indexatie plaats. Door uitbreiding van kantooruimte in 2018 is een nieuw huurovereenkomst aangegaan voor de resterende periode van de lopende overeenkomst zoals hierboven weergegeven. Voor de huurverplichting tot 2025 bedraagt de huur voor het uitgebreide deel in totaal

Coöperatie SURF U.A.

EUR 1.057.185. De verhuurder heeft een incentive verstrekt van EUR 104.413; deze incentive wordt als korting op de huur in de komende 6 jaar verwerkt.

In juli 2016 is het Nationale datacenter in gebruik genomen. De overeenkomst met Digital Realty heeft een looptijd van 5 jaar (1 juli 2021) en kan vervolgens 10 maal met 1 jaar worden verlengd. De resterende huurverplichting bedraagt per 31 december 2018 EUR 2.370.000, waarvan EUR 900.000 een kortlopend karakter heeft.

Bankgarantie

Ten behoeve van de verhuurder van het kantoorpand zijn bankgaranties afgegeven voor een totaalbedrag van EUR 297.160.

Housing apparatuur

Met een dertigtal instellingen zijn overeenkomsten afgesloten voor de housing van SURFnet-apparatuur. De contracten hebben een looptijd van vier jaar. De omvang van de contracten varieert van enkele duizenden tot enkele tienduizenden euro's per jaar, één contract heeft een omvang van EUR 600.000 per jaar. De totale verplichting bedraagt circa EUR 2.500.000 per jaar.

Beheer netwerk

Voor het beheer van het netwerk is in 2016 een meerjarige overeenkomst gesloten met een nieuwe beheerpartner. De overeenkomst is door middel van een aanbesteding tot stand gekomen en loopt tot 1 maart 2020, met mogelijkheid tot verlenging. De kosten bedragen circa EUR 1.400.000 per jaar.

Onderhoud en beheer glasfibers

De verworven langdurige gebruiksrechten (ca. 15 jaar) van glasvezels worden in het jaar van verwerving als immateriële vaste activa op de balans opgenomen en in vier jaren afgeschreven. Deze gebruiksrechten worden afgenomen bij meerdere partijen, die voor onderhoud en beheer van de fibers periodieke bedragen in rekening brengen. Totaal belopen deze kosten een bedrag van ruim 1 miljoen euro per jaar (schatting op basis van de kosten 2018 en de lopende contracten).

Vraagbundeling

SURFnet is contractueel deelnemer in een drietal stichtingen die door middel van vraagbundeling de eigendom hebben verworven van glasvezelringen in een bepaalde regio. In deze stichtingen zijn trekkingsrechten ontstaan, doordat het aantal deelnemers is uitgebreid en de initiële kosten over meerdere partijen zijn gespreid. Deze trekkingsrechten blijven in principe ter beschikking van de betreffende stichtingen en zijn daarom niet als vordering in de balans opgenomen. In deze vorm heeft SURFnet trekkingsrechten in SSGA Arnhem, TeleMann Nijmegen en SLIB Leiden. De kans dat deze trekkingsrechten in de toekomst aan SURFnet toekomen is klein.

Géant Association

In 2014 zijn de aandelen Dante Ltd. overgedragen aan de uit TERENA en Dante gevormde Géant Association tegen verwerving van een 'promissory note'. Deze houdt in dat bij eventuele opheffing van de organisatie, uit het saldo dat na vereffening resteert, een bedrag van maximaal de oorspronkelijke waarde van het ingebrachte aandeel zal worden uitgekeerd (maximaal EUR 136.830).

Meerjarige financiële verplichtingen

Door SURFsara B.V en SURFmarket B.V. zijn er langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan ter zake van operationele leasing. Door SURFsara B.V. en SURFmarket B.V. wordt door ieder één personenauto geleased. De leasecontracten lopen respectievelijk tot en met april 2022 en december 2020. Per 31 december 2018 bedraagt deze aangegane niet in de balans opgenomen verplichtingen respectievelijk EUR 36.630 en EUR 24.472 waarvan EUR 23.236 een looptijd heeft van korter dan 1 jaar.

Investeringsverplichtingen

In 2018 zijn een aantal verplichtingen aangegaan voor de aanschaf van immateriële vaste activa in de vorm van gebruiksrechten van dark fiber. Het betreft eenmalige kosten voor een totaalbedrag van 296.000 euro; de verbindingen worden in het 1^e halfjaar 2019 opgeleverd.

In 2016 en 2017 zijn met twee leveranciers raamovereenkomsten gesloten voor de levering van apparatuur voor de uitrol van de optische transportlaag en de servicelaag van een nieuwe generatie van het SURFnet netwerk, dat met inbreng van innovatiesubsidies tot stand wordt gebracht. Eind 2017 was de verwachting dat in 2018 en 2019 voor ca. EUR 8.000.000 bij deze leveranciers zou worden afgenomen, dit bedrag is in 2018 al geheel besteed en voor 2019 bestaat inmiddels nog een investeringsverplichting van EUR 1.500.000.

Huurcontract kopieermachines en printers

Er worden diverse kopieermachines/printers gehuurd door SURFsara B.V. Hiervoor is een huurovereenkomst afgesloten met een looptijd van 48 maanden. De jaarlijkse verplichting bedraagt EUR 14.000 en het contract eindigt in december 2022.

Gebeurtenissen na balansdatum:

Er zijn geen vermeldbare gebeurtenissen na balansdatum.

19 Subsidies

De subsidiebatens zijn als volgt samengesteld:

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Subsidies OCW	27.154	24.227
Subsidies EZ (voorheen EL&I)	869	1.200
Subsidies overig	323	273
EU-subsidies	2.073	1.977
	30.419	27.677

Aan de werkmaatschappijen en het NLeSC uitgekeerde bedragen 2018 EUR 35.063 miljoen (zie enkelvoudige deel van de jaarrekening) is een bedrag van EUR 9.740 miljoen besteed aan investeringen. Hiermee is aansluiting te vinden met de hierboven toegekende subsidie van EUR 28.023 miljoen dat bestaat uit OCW subsidie van EUR 27.154 miljoen en EZ subsidie van EUR 0.869 miljoen. Het bedrag aan investeringen

Coöperatie SURF U.A.

zal over de diverse jaren door middel van afschrijvingen via de enkelvoudige jaarrekeningen van de werkmaatschappijen worden verantwoord.

Verloopstaat toegekende Subsidies OCW:

	2018	2017
	EUR 1.000	EUR 1.000
Toegekende OCW subsidie per jaar:		
• Subsidie ICT infrastructuur (Via NWO)	15.864	15.864
• Subsidie Innovatie (Via Instellingen)	7.008	7.008
• Subsidie Van Meenen/Vos (OCW)	2.000	2.000
• Subsidie ICT-Onderzoeksinfrastructuur 2018-2020	-	6.000
• Subsidie IVHO	1.787	46
• Subsidie Open & Online Onderwijs (via OCW)	204	-
• NLeSc	2.700	2.700
• Innovatie uit samenwerking	869	1.100
• Afrekeningen afgelopen projecten	-	-5
	<hr/> 30.432	<hr/> 34.713
Mutatie Projectreserve OCW	5.801	-1.536
	<hr/> 36.233	<hr/> 33.177
	<hr/> <hr/> 36.233	<hr/> <hr/> 33.177

20 Netwerkdienstverlening

De baten uit hoofde van netwerkdienstverlening zijn als volgt samengesteld:

	2018	2017
	EUR 1.000	EUR 1.000
Vaste aansluitvergoedingen	18.360	17.852
Variabele vergoedingen	7.331	7.907
Subsidie NWO	120	120
	<hr/> 25.811	<hr/> 25.879
	<hr/> <hr/> 25.811	<hr/> <hr/> 25.879

De baten uit hoofde van netwerkdienstverlening bestaan deels uit vaste aansluittarieven en deels uit variabele vergoedingen die op basis van afname worden doorberekend. Voorts worden subsidies verstrekt door derden ter stimulering van breedbandaansluitingen. De baten uit hoofde van netwerkdienstverlening zijn voor circa <5% buiten Nederland gerealiseerd (2017: circa 4%).

21 Licenties

De licentiebaten zijn als volgt samengesteld:

	2018	2017
	EUR 1.000	EUR 1.000
Software	47.624	35.685
Content	36.620	30.458
Diensten	459	362
	<hr/> 84.703 <hr/>	<hr/> 66.505 <hr/>

22 Samenwerkingsbijdragen

De samenwerkingsbijdragen van de aangesloten instellingen zijn als volgt samengesteld:

	2018	2017
	EUR 1.000	EUR 1.000
Universiteiten	1.706	1.706
Hoger beroepsonderwijs	1.137	1.137
Universitair medisch centra	320	320
Middelbaar beroepsonderwijs	120	120
Niet-commerciële, niet-universitaire onderzoeksinstituten en overig	359	359
	<hr/> 3.642 <hr/>	<hr/> 3.642 <hr/>

23 Overige baten

De overige baten zijn als volgt samengesteld:

	2018	2017
	EUR 1.000	EUR 1.000
Abonnementen	3.151	2.851
Baten doorberekeningen aan gelieerde partijen	-	-
Overige baten	719	586
	<hr/> 3.870 <hr/>	<hr/> 3.437 <hr/>

24 Programma- en tenderkosten

De programma- en tenderkosten zijn als volgt samengesteld:

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Subsidieprojecten (inclusief tenders)	4.002	4.061
	4.002	4.061

25 Personeelskosten

De personeelskosten zijn als volgt samengesteld:

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Lonen en salarissen	21.126	18.965
Sociale lasten	3.182	2.848
Pensioenlasten	3.289	2.948
	27.597	24.761
Uitbesteed werk	11.652	11.152
Overige personeelskosten	3.123	2.328
	42.372	38.240

Personeelsbestand

Gedurende het boekjaar 2018 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij de Groep, omgerekend naar volledige mensjaren 324 (2017: 307). Deze personeelsomvang (gemiddeld aantal personen) is als volgt onder te verdelen naar verschillende personeelscategorieën:

	2018	2017
Directie	8	9
Management	28	27
Teamleden	288	271
	324	307

Het verhoudingspercentage m/v is gemiddeld in 2018 66/34 (2017: 65/35)

26 Algemene kosten

De algemene kosten zijn als volgt samengesteld:

	2018	2017
	EUR 1.000	EUR 1.000
Huisvestingskosten	1.858	1.616
Kantoorkosten	437	449
Automatiseringskosten	808	184
Kosten advies en diensten	405	160
Budget partners	125	575
Extern adviseur	482	257
Conferenties en lidmaatschap	558	483
Contributies en controle	268	272
Kosten communicatie en public relations (verkoopkosten)	695	650
eStudybooks	430	52
SURF Innovatie Lab	-	262
Aanvulling innovatie	1.021	-
Afnameverplichting en overige kosten verkoop Vancis	399	662
Overige algemene kosten	1.586	883
	<hr/>	<hr/>
	9.072	6.505
	<hr/>	<hr/>

27 Afschrijvingskosten

	2018		2017	
	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Immateriële vaste activa				
Ontwikkelingskosten			217	
Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	2.054		1.796	
		2.054		2.013
Materiële vaste activa				
Gebouw en inrichting	136		160	
Computer apparatuur en communicatiemiddelen	10.833		11.746	
Technische installaties en inventaris	470		426	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	5		5	
		11.444		12.337
Totaal afschrijving		13.498		14.350
Vrijval egalisereserve		-8.493		-9.624
		5.005		4.726

28 Financiële baten en lasten

	2018	2017
	EUR 1.000	EUR 1.000
Rentebaten	18	12
Rentelasten	-14	-73
	4	-61

29 Belastingen

Het toepasselijke belastingtarief bedraagt 20% voor de belastbare winst tot EUR 200.000 (2017: 20%) en 25% voor de belastbare winst boven EUR 200.000 (2017: 25%).

De belastinglast in de staat van baten en lasten over 2018 bedraagt EUR -268.000 en bestaat uit de volgende componenten:

Coöperatie SURF U.A.

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Verschuldigde belasting huidig boekjaar	-348	418
Belastingen over niet aftrekbare kosten	-	-
Uitgestelde belastinglast	80	-64
Correctie voorgaande perioden	-	-
	<hr/>	<hr/>
Belastinglast	-268	354
	<hr/>	<hr/>

30 Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de Coöperatie, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

31 Bezoldiging van bestuurders en commissarissen

Aan bezoldigingen met inbegrip van pensioenlasten als bedoeld in artikel 2:383 lid 1 BW, is in het boekjaar ten laste van de onderneming en groepsmaatschappijen gekomen voor bestuurders en voormalige bestuurders een bedrag van EUR 698.942 (2017: EUR 682.031) en voor commissarissen en voormalige commissarissen een bedrag van EUR 57.214 (2017: EUR 36.800).

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is per 1 januari 2013 in werking getreden. Coöperatie SURF U.A. valt conform bijlage I van deze wet onder WNT. Tevens is een norm gesteld ten aanzien van uitkeringen in verband met beëindiging dienstverband topfunctionaris en dient informatie inzake deze uitkeringen openbaar te worden gemaakt. Voor de Coöperatie SURF wordt de algemene normering OCW-sectoren gehanteerd, zijnde bezoldiging en ontslagvergoedingen voor bestuurders bedragen voor 2018 respectievelijk EUR 189.000 en EUR 75.000 maximaal. Voor commissarissen is de maximumvergoeding conform de normering 15% voor de voorzitter (EUR 28.350) en 10% voor RvC-leden (EUR 18.900). Voor externe topfunctionarissen in de RvC hanteert SURF de daarvoor geldende wettelijke vergoedingsnormering.

Bestuurders

De verdeling van bezoldiging van topfunctionarissen conform de WNT is voor de bestuurders als volgt:

OCW- sectoren algemeen maximum	Naam	Ingangs- datum dienst- verband	Einddatum dienst- verband	Omvang dienst- verband	Beloning	Beloningen betaalbaar op termijn	Belastbare vaste en variabele onkosten- vergoeding	Totaal
	Voorzitter bestuur	01-05-2015	n.v.t.	1,0 fte	146.063	26.937	-	173.000
	Bestuurder namens SURFmarket	01-01-1995	n.v.t.	1,0 fte	163.285	11.484	-	174.769 *
	Bestuurder namens SURFnet	01-09-2006	n.v.t.	1,0 fte	153.059	17.937	-	170.996
	Bestuurder namens SURFsara	01-09-2011	n.v.t.	1,0 fte	156.605	23.572	-	180.177

* inclusief pensioencorrectie, zie ook onderaan pagina 6.

Commissarissen

De verdeling van bezoldiging van topfunctionarissen conform de WNT voor commissarissen is als volgt:

OCW- sectoren algemeen maximum	Naam	Ingangs- datum dienst- verband	Einddatum dienst- verband	Omvang dienst- verband	Beloning	Beloningen betaalbaar op termijn	Belastbare vaste en variabele onkosten- vergoeding	Totaal
	Voorzitter RvC	01-05-2014	15-06-2018	n.v.t.	11.000	-	-	11.000
	Voorzitter RvC (externe topfunctionaris)	03-10-2018	n.v.t.	n.v.t.	39.421	-	393	39.814
	RvC-lid	06-12-2018	n.v.t.	n.v.t.	-	-	-	-

Coöperatie SURF U.A.

RvC-lid	15.75	G.H. Zwart	06-12-2018	n.v.t.	-	-	-
RvC-lid	14.175	A.W. Veenman	28-01-2015	03-10-2018	6.400	-	6.400
RvC-lid	14.175	H. Brinksma	28-01-2015	03-10-2018	-	-	-
RvC-lid	8.663	J. de Jeu	01-12-2013	15-06-2018	-	-	-
RvC-lid	8.663	H.G.M. v Oldeniel	01-07-2016	15-06-2018	-	-	-
RvC-lid	14.175	A.M. Mur	01-03-2016	03-10-2018	-	-	-
RvC-lid	14.175	G.J.M. van den Maagdenberg	07-12-2016	03-10-2018	-	-	-

Enkelvoudige balans per 31 december 2018

(voor resultaatbestemming)

		2018		2017	
		EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Vaste activa					
Materiële vaste activa	32	4.995		4.898	
Financiële vaste activa	33	27.407		27.103	
			32.402		32.001
Vlottende activa					
Vorderingen op debiteuren	34	291		441	
Vorderingen op groepsmaatschappijen	35	8.906		9.162	
Vorderingen op gelieerde partijen	36	18		22	
Vorderingen uit hoofde van belastingen	37	1.854		1.221	
Nog te ontvangen subsidies	38	15.269		3.835	
Overige vorderingen en overlopende activa	39	302		257	
Liquide middelen	40	22.233		44.530	
			47.019		59.468
			79.421		91.469

Coöperatie SURF U.A.

		2018		2017	
		EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Eigen vermogen	41				
Statutaire reserves		35.361		34.901	
Algemene reserves		26.335		27.115	
Onverdeeld resultaat		-854		-321	
			60.842		61.695
Voorzieningen			44		276
Kortlopende schulden					
Schulden aan crediteuren	42	356		418	
Schulden aan					
groepsmaatschappijen	43	-		1.691	
Schulden aan gelieerde partijen	44	113		6	
Overige schulden en overlopende passiva	45	7.238		6.981	
Schulden uit hoofde van belastingen	46	6.684		8.095	
Reservering programma's	47	5.998		12.307	
			18.535		29.498
			79.421		91.469

Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2018

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Baten		
Subsidies	35.381	32.101
Samenwerkingsbijdrage	3.642	3.642
Bijzondere baten	-	-
Overige baten	1.447	1.156
Totaal baten	40.470	36.899
Lasten		
Projecten- en tenderkosten	36.233	33.177
Personeelskosten	1.883	1.713
Algemene kosten bureau	3.289	2.119
Afschrijvingen	625	601
Totaal lasten	42.030	37.610
Saldo baten en lasten	-1.560	- 711
Saldo financiële baten en lasten	8	- 70
Resultaat	-1.552	- 781
Resultaat deelnemingen	50 311	460
Resultaat voor belasting	-1.241	-321
Belasting	387	-
Resultaat na belasting	-854	-321

Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2018

Algemeen

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige staat van baten en lasten hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

De cijfers voor 2017 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2018 mogelijk te maken.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten, met uitzondering van het volgende:

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de Coöperatie in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de Coöperatie en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de Coöperatie.

32 Materiële vaste activa

	2018	2017
	EUR 1.000	EUR 1.000
Gebouwen	2.460	2.596
Technische Installaties en computer apparatuur	119	156
Inventaris	2.416	2.146
	<hr/>	<hr/>
	4.995	4.898
	<hr/>	<hr/>

Coöperatie SURF U.A.

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Gebouwen	Technische installaties en computer-apparatuur	Inventaris	Totaal
	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Stand per 1 januari 2018:				
• Aanschafprijis	5.396	406	3.823	9.625
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-2.800	-250	-1.677	-4.727
• Boekwaarde per 1 januari 2018	2.596	156	2.146	4.898
Mutaties in de boekwaarde:				
• Investerings	-	-	722	722
• Desinvesteringen aanschafprijis	-	-	-	-
• Afschrijvingen desinvesteringen/waardeverminderingen	-	-	-	-
• Afschrijvingen	-136	-37	-452	-625
• Saldo	-136	-37	270	97
Stand per 31 december 2018:				
• Aanschafprijis	5.396	406	4.545	10.347
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-2.936	-287	-2.129	-5.352
• Boekwaarde per 31 december 2018	2.460	119	2.416	4.995

Coöperatie SURF U.A.

33 Financiële vaste activa

Coöperatie SURF U.A. te Utrecht staat aan het hoofd van de groep en heeft de volgende kapitaalbelangen:

Geconsolideerde deelnemingen	Vestigingsplaats	Aandeel in geplaatst kapitaal %
SURFnet B.V.	Utrecht, Nederland	100,0
SURFmarket B.V.	Utrecht, Nederland	100,0
SURFsara B.V.	Amsterdam, Nederland	100,0

Coöperatie SURF U.A.

	Financiële vaste activa EUR 1.000	Langdurig financieel belang EUR 1.000	Totaal EUR 1.000
Nettovermogenswaarde per 1 januari 2018	26.863	240	27.103
Resultaat deelnemingen 2018	311	-	
Mutaties 2018		-7	304
Netto vermogenswaarde per 31 december 2018	27.174	233	27.407

De financiële vaste activa bestaan uitsluitend uit deelnemingen in groepsmaatschappijen waarvan het verloop als volgt is weer te geven:

	SURFnet B.V. EUR 1.000	SURFmarket B.V. EUR 1.000	SURF-sara B.V. EUR 1.000	NLeSC EUR 1.000	Totaal EUR 1.000
Nettovermogenswaarde per 1 januari 2018	18.502	3.727	4.634	-	26.863
Resultaat deelnemingen 2018	352	60	-101		311
Netto vermogenswaarde per 31 december 2018	18.854	3.787	4.533	-	27.174

Langdurig financieringsbelang

SURF heeft in verband met een in 2012 verstrekt voorschot voor een aanpassing in het gebouw een langdurig financieel belang van EUR 190.000 in het WCW-gebouw en voorschot van EUR 72.000 voor verbouwing colloquium WCW-gebouw met een looptijd van 10 jaar. (waarvan ultimo 2018 EUR 29.000 is afgelost).

	Coöp SURF EUR 1.000
Langlopende vordering per 1 januari 2018	240
Toevoeging 2018	-
Mutaties 2018	-7
	<hr/>
Langlopende vordering per 31 december 2018	233
	<hr/>

34 Vorderingen op debiteuren

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Geamortiseerde kostprijs van uitstaande vorderingen	291	441
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	-	-
	<hr/>	<hr/>
	291	441
	<hr/>	<hr/>

Deze vorderingen op handelsdebiteuren hebben allen een resterende looptijd korter dan 1 jaar.

35 Vorderingen op groepsmaatschappijen

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Vorderingen op SURFnet BV	761	286
Vorderingen op SURFmarket BV	7.320	8.876
Vorderingen op SURFsara B.V.	825	-
	<hr/>	<hr/>
	8.906	9.162
	<hr/>	<hr/>

De vorderingen op groepsmaatschappijen hebben een looptijd van korter dan één jaar. Over de vorderingen op groepsmaatschappijen wordt geen rente berekend.

36 Vorderingen op gelieerde partijen

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Vordering op SaNS	18	22
	<u>18</u>	<u>22</u>

De vorderingen op gelieerde partijen hebben een looptijd van korter dan een jaar. Over de vorderingen op gelieerde partijen wordt geen rente berekend.

37 Vorderingen uit hoofde van belastingen

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Te vorderen loonheffing	2	-
Te vorderen vennootschapsbelasting	1.852	1.221
Te vorderen belasting	<u>1.854</u>	<u>1.221</u>

38 Nog te ontvangen subsidies

	Stand per 1 jan. 2018 EUR 1.000	Toekenning subsidies EUR 1.000	Ontvangen subsidies EUR 1.000	Stand per 31 dec. 2018 EUR 1.000
Nationale ICT infrastructuur	3.835	22.555	11.121	15.269
	<u>3.835</u>	<u>22.555</u>	<u>11.121</u>	<u>15.269</u>

39 Overige vorderingen en overlopende activa

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Vooruitbetaalde erfpacht	53	53
Overige vooruitbetaalde kosten	30	28
Diverse verzekeringen	-	5
GO-FAIR (DTL Data projects)	-	104
Nog te ontvangen huur incentive	-	50
NS abonnementen	-	8
NPOS	150	-
2 ^e 50% NWO SURFnet innovatie	60	-
Overige	9	9
	<u>302</u>	<u>257</u>

De overige vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd van korter dan een jaar.

40 Liquide middelen

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Rekening courant banken	21.932	44.229
Deposito's	301	301
	<u>22.233</u>	<u>44.530</u>

De liquide middelen bestaande uit kasmiddelen en banksaldi rekening couranten staan ter vrije beschikking van de Coöperatie. De deposito's die onder de liquide middelen zijn opgenomen zijn direct opvraagbaar of hebben een looptijd variërend van 1 tot 3 maanden.

41 Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen kan als volgt worden weergegeven:

	Statutaire Reserves	Algemene reserve	Onverdeeld resultaat	Totaal
	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Stand per 1 jan. 2018	34.901	27.116	-321	61.696
Mutaties:				
• Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	460	-781	321	-
• Mutatie wettelijke reserve	-	-	-	-
• Herbestemming	-	-	-	-
• Dotaties	-	-	-	-
• Resultaat boekjaar	-	-	-854	-854
Stand per 31 dec. 2018	35.361	26.335	-854	60.842

Statutaire reserves

Het verloop van de statutaire reserves is als volgt:

	Statutaire reserve deelnemin- gen EUR 1.000	Statutaire reserve personeel (BWNU) EUR 1.000	Statutaire reserve onderhoud EUR 1.000	Overige statutaire reserves EUR 1.000	Totaal EUR 1.000
Stand per 1 januari 2018	26.082	4.423	500	3.896	34.901
Mutaties:					
• Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	460	-	-	-	460
• Herbestemming	320	-	-	-320	-
Stand per 31 december 2018	26.862	4.423	500	3.576	35.361

Coöperatie SURF U.A.

Statutaire reserve deelnemingen

De statutaire reserve deelnemingen bevat permanent vastgelegd vermogen in de deelnemingen die zijn opgenomen onder de financiële vaste activa. Het verloop van de statutaire reserve deelnemingen kan als volgt worden weergegeven:

	Deelneming SURFnet B.V. EUR 1.000	Deelneming SURFmarket B.V. EUR 1.000	Deelneming SURFsara B.V. EUR 1.000	Deelneming NLeSC EUR 1.000	Totaal EUR 1.000
Stand per 1 januari 2018	17.747	3.500	4.262	573	26.082
Mutaties:					
• Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	755	225	53	-573	460
• Herbestemming			320		320
Stand per 31 december 2018	18.502	3.725	4.635	-	26.862

Coöperatie SURF U.A.

Deelneming SURFnet B.V.

De statutaire reserve inzake deelneming SURFnet B.V. is, met uitzondering van het resultaat over boekjaar 2017, gelijk aan de nettovermogenswaarde van SURFnet B.V.

Het resultaat na belastingen van SURFnet B.V. over boekjaar 2018 ad EUR 351.763 zal worden toegevoegd aan de statutaire reserve deelnemingen.

Deelneming SURFmarket B.V.

De statutaire reserve inzake deelneming SURFmarket B.V. is, met uitzondering van het resultaat van SURFmarket B.V. over boekjaar 2017 gelijk aan de nettovermogenswaarde van SURFmarket B.V.

Het resultaat na belastingen van SURFmarket B.V. over boekjaar 2018 ad EUR 60.415 zal worden toegevoegd aan de statutaire reserve deelnemingen.

Deelneming SURFsara B.V.

De statutaire reserve inzake deelneming SURFsara B.V. is met ingang 2018 weer gelijk aan de nettovermogenswaarde van SURFsara B.V. Binnen de deelneming SURFsara B.V. was een afzonderlijke statutaire reserve gevormd te weten een statutaire reserve supercomputer (2017: EUR 319.969).

Het resultaat na belastingen van SURFsara B.V. over boekjaar 2018 ad EUR -100.602 zal worden toegevoegd aan de statutaire reserve deelnemingen.

Statutaire reserve personeelsfonds (BWNNU)

Dit fonds is gevormd voor de rechten van een gedeelte van het SURFsara-personeel. Tot en met mei 2010 is jaarlijks een bedrag aan het fonds toegevoegd ter grootte van 14% van de brutoloonsum, voor zover het resultaat dat toeliet. Met ingang van 2002 mocht deze toevoeging maximaal 50% van het eindresultaat bedragen. Met ingang van 2011 wordt de hoogte van de verplichting jaarlijks vastgesteld door middel van een berekening op basis van de daadwerkelijke gegevens van de betreffende populatie. Eventuele ten laste van het resultaat gebrachte kosten worden als bijdrage uit het fonds ten gunste van de vrije reserves gebracht voor zover de hoogte van het fonds het toelaat.

Overige statutaire reserves

Het verloop van de overige statutaire reserves kan als volgt worden weergegeven:

	Statutaire reserve Super- computer EUR 1.000	Statutaire reserve HO&O EUR 1.000	Totaal EUR 1.000
Stand per 1 januari 2018	320	3.576	3.896
Mutaties:			
• Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	-	-	-
• Dotaties	-	-	-
• Overboeking algemene reserve	-320	-	-320
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december 2018	-	3.576	3.576
	<hr/>	<hr/>	<hr/>

Statutaire reserve Supercomputer

In december 2013 is voor EUR 12.442.291 een nieuwe Supercomputer aangeschaft door SURFsara B.V. Door het wegvallen van de Roadmap subsidie is slechts EUR 10.000.000 subsidie ontvangen voor deze aanschaf en is het overige deel voorlopig uit eigen middelen gefinancierd.

Hiervoor is per 31 december 2012 een statutaire reserve opgenomen in de jaarrekening. In de komende jaren zullen de afschrijvingskosten van het zelf gefinancierde deel worden opgenomen in de projectexploitatie van de Supercomputer. Op die wijze wordt de subsidie van dat deel van de Supercomputer ontvangen. De statutaire reserve zal jaarlijks worden verlaagd met de afschrijving van het betreffende jaar, totdat de Supercomputer volledig is afgeschreven. Het resterende saldo van de statutaire reserve is gelijk aan de boekwaarde van het voorgefinancierde deel.

Statutaire reserve HO&O

In het fusiebesluit tussen Stichting SURF en Stichting SARA is vastgesteld dat het ingebrachte vermogen van de verdwijnende entiteit, Stichting SARA, beschikbaar wordt gesteld voor innovatie van en investeringen in de nationale ICT infrastructuur voor HO&O.

Algemene reserve

Het verloop van de algemene reserves kan als volgt worden weergegeven:

	Algemene reserve Coöperatie EUR 1.000
Stand per 1 januari 2018	27.116
Mutaties:	
• Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	-781
• Dotaties	-
• Herbestemming	-
	<hr/>
Stand per 31 december 2018	<u>26.335</u>

Onverdeeld resultaat

Het onverdeeld resultaat van Coöperatie SURF U.A. over boekjaar 2018 bedraagt EUR -854.167. Voor het voorstel tot resultaatbestemming van het onverdeeld resultaat over boekjaar 2018 wordt verwezen naar toelichting op de jaarrekening (paragraaf 'Voorstel tot resultaatbestemming').

42 Schulden aan crediteuren

De schulden aan crediteuren hebben voornamelijk betrekking op schulden aan leveranciers met betrekking tot de lopende projecten tot en met 31 december 2018 en overige bureaunkosten.

43 Schulden aan groepsmaatschappijen

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Schulden aan SURFnet B.V.	-	-
Schulden aan SURFmarket B.V.	-	-
Schulden aan SURFsara B.V.	-	1.691
	<hr/>	<hr/>
	-	1.691
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

De schulden aan groepsmaatschappijen hebben een looptijd korter dan één jaar. Over de schulden aan groepsmaatschappijen wordt geen rente berekend.

44 Schulden aan gelieerde partijen

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Schulden aan Stichting PICA	113	6
	<u>113</u>	<u>6</u>

De schulden aan gelieerde partijen hebben een looptijd van korter dan één jaar. Over de schulden aan gelieerde partijen wordt geen rente berekend.

45 Schulden uit hoofde van belastingen

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Af te dragen BTW	6.684	8.095
	<u>6.684</u>	<u>8.095</u>

46 Overige schulden en overlopende passiva

	2018 EUR 1.000	2017 EUR 1.000
Nog te betalen servicekosten WCW	74	69
RVO	5.562	5.562
Vooruit ontvangen EU subsidie	21	27
Nog te betalen vakantiegeld en -dagen	120	88
Egalisatie huur incentive	740	793
Overige	721	442
	<u>7.238</u>	<u>6.981</u>

47 Reservering programma's

Het verloop van de reservering programma's kan als volgt worden weergegeven:

	Stand per 1 jan. 2018 EUR 1.000	Toevoe- ging EUR 1.000	Onttrek- king EUR 1.000	Stand per 31 dec. 2018 EUR 1.000
Nationale ICT infrastructuur	12.307	30.342	36.742	5.998

48 Personele informatie

Het personeelsbestand van het SURFbureau bestond in 2018 gemiddeld uit 15,6 fte (2017: 14,6 fte)

49 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Huisvesting

Het nieuwe kantoor is op 1 januari 2015 in gebruik genomen. Het kantoor is gevestigd in Hoog Overborch, Hoog Catharijne, Utrecht. In de loop van 2015 zijn de afzonderlijke huurcontracten van SURFnet/SURFmarket en Coöperatie SURF samengevoegd tot één huurcontract en zijn de kosten volgens een overeengekomen verdeelsleutel aan de deelnemende partijen doorberekend; Coöperatie SURF is hoofdhuurder. De huurverplichting voor de derde etage is 10 jaar met een breakoptie na 5 jaar en bedraagt respectievelijk EUR 1.560.000 voor de eerste 5 jaar en EUR 1.560.000 voor de tweede termijn van 5 jaar. Coöperatie SURF heeft een incentive in de vorm van huurkorting gekregen van EUR 250.000 voor een huurperiode van 5 jaar en nog eens EUR 250.000 voor de overige 5 jaar als er geen gebruik wordt gemaakt van de breakoptie. Voor de vierde en vijfde etage is de huurverplichting 10 jaar en bedraagt de huur totaal EUR 6.700.000 en jaarlijks vindt indexatie plaats. De huurder heeft een incentive verstrekt van EUR 1.090.000; deze incentive zal als korting op de huur in de komende 10 jaar worden verwerkt. Door uitbreiding van kantoorruimte in 2018 is een nieuw huurovereenkomst aangegaan voor de resterende periode van de lopende overeenkomst zoals hierboven weergegeven. Voor de huurverplichting tot 2025 bedraagt de huur voor het uitgebreide deel in totaal EUR 1.057.185. De verhuurder heeft een incentive verstrekt van EUR 104.413; deze incentive wordt als korting op de huur in de komende 6 jaar verwerkt.

Bankgarantie

Ten behoeve van de verhuurder van het kantoorpand zijn bankgaranties afgegeven voor een totaalbedrag van EUR 297.160.

50 Aandeel in resultaat van Coöperatie en waarin wordt deelgenomen na belastingen

Dit betreft het aandeel van de Coöperatie in de resultaten van haar 100% deelnemingen en kan als volgt gespecificeerd worden:

	2018	2017
	EUR 1.000	EUR 1.000
Nettoresultaat deelneming SURFnet B.V.	352	755
Nettoresultaat deelneming SURFmarket B.V.	60	225
Nettoresultaat deelneming SURFsara B.V.	-101	53
Nettoresultaat deelneming Stichting NLeSC	-	-573
	<hr/>	<hr/>
	311	460
	<hr/>	<hr/>

51 Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van Vallei Accountants & Adviseurs zijn ten laste gebracht van de Coöperatie, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

	2018			
	Vallei Accountants	Overig Vallei Accountants - netwerk	Totaal Vallei Accountants	Overige accountants-kantoren
	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Onderzoek van de jaarrekening	116	-	116	-
Jaarcontrole vorig boekjaar	-	-	-	-
Andere controleopdrachten	16	6	22	8
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-	-
Andere niet-controlediensten	1	-	1	-
	133	6	139	8

	2017			
	Vallei Accountants	Overig Vallei Accountants - netwerk	Totaal Vallei Accountants	Overige accountants-kantoren
	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000	EUR 1.000
Onderzoek van de jaarrekening	88	-	88	-
Jaarcontrole vorig boekjaar	9	-	9	61
Andere controleopdrachten	-	-	-	28
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-	6
Andere niet-controlediensten	4	-	4	71
	101	-	101	166

Overige gegevens

Voorstel tot resultaatbestemming

De ledenraad van Coöperatie SURF U.A. wordt voorgesteld het resultaat na belastingen over 2018 ad EUR -854.167 als volgt te bestemmen:

	EUR 1.000
<i>Wettelijke reserve deelnemingen</i>	
Deelneming SURFnet B.V.	352
Deelneming SURFmarket B.V.	60
Deelneming SURFsara B.V.	-101
	<hr/>
Totaal resultaatbestemming aan wettelijke reserve deelnemingen	311
Overige bestemmingsreserve	
Bestemmingsreserve personeel (BWNU)	-
Algemene reserves	
Algemene reserve Coöperatie SURF U.A.	-1.165
	<hr/>
Totaal resultaat 2018	-854
	<hr/>

Het resultaat na belastingen over 2018 is opgenomen in de post onverdeeld resultaat in het eigen vermogen.

Utrecht, 22 mei 2019

Bestuur SURF

Prof.dr.ir E.R. Fledderus, voorzitter

Drs. J. Bakker

Drs. E.Bleumink

Prof.dr.ir. A. Osseyran

(geen ondertekening. In geval van belet of ontstentenis van één of meer bestuurders, berust het bestuur van de coöperatie bij de overblijvende bestuurders)

De Raad van Commissarissen

Drs. D.G. Vierstra R.C., voorzitter

Drs. E.J.F.B. van Huis

Drs. G.H. Zwart MAC